

DOMOLJUB

ŠTEV. 35. MESEČNA PRILOGA »NOVICE V SLIKAH« LETO 43

V LJUBLJANI, DNE 27. AVGUSTA 1930

Cena 38 Din za celo leto. Za inozemstvo 60 Din. Posamezna številka 1 Din. V inseratnem delu vsaka drobna vrstica ali nje prostor 10 Din. Izhaja vsako sredo. Spisi in dopisi naj se pošiljajo Uredništvu »Domoljuba«, naročnina, reklamacije in inserati Upravništvu »Domoljuba« v Ljubljani.

Čast kmetijskega stanu.

Kmečkemu stanu ne manjka samo močne organizacije, manjka mu tudi časti. Ne da bi je ne imel sam v sebi, ampak ljudje mu je ne priznajo. Videti je nočejo. Kmečko delo in zato tudi kmečki stan imajo za zadnjega. Vse prej in vse drugo raje kakor kmet! In tudi to je velik vzrok, da kmečki stan nazaduje. Kako ne bo nazadoval, če je pa na kmetih zmirom manj ljudi, če je na polju zmirom manj delavcev! Nedavno smo brali v »Slovincu«, da neki gospodar išče v njem hlapca. Torej šele po časniku je treba hlapca iskati! Pa tožijo, kako velika je med ljudmi brezposelnost. Le pojdite v Ljubljani, Celju ali Mariboru na borzo dela, boste videli, koliko možakov tam išče dela! Tam pa pravijo, da ga vsem dati ne morejo. Iste borze dela pa imajo prostih polno mest na kmetih: hlapcev, dekel, delavcev. A tja nihče ne mara. In vendar so vsi tisti brezposelni doma na kmetih! A kmečkega hlapca je treba iskati šele po časnikih! Enkrat je bil en moder mož, Sokrat mu je bilo ime, ki je pri belem dnevu v lučju v roki iskal ljudi. Danes bo treba pri belem dnevu z lučju v roki iskati kmečkega hlapca. In dekel kmalu tudi. Seveda kdo bo pa hotel biti danes še hlapec, ko hoče biti vsak gospod! In dekla tudi ni nič več lepa, ko hoče biti vsaka gospodična. In vendar so to kmečki ali bajtarski sinovi in hčere! Raje francoski suženj kakor domači hlapec. — No, pa povejte, če ni res, kar smo že enkrat rekli, da kmečki otroci sami ne spoštujejo kmečkega stanu?!

Vse beži s kmetov v mesto, v tujino, kamorkoli! Le doma noče biti! Ta prikazen ni škodljiva samo kmečkemu stanu in naši vasi, ki se vedno bolj prazni, marveč celemu narodu. Slovenske matere množijo le nemški, francoski, belgijski, holandski, ameriški, argentinski in kanadski narod.

Kmečki stan je preziran in zaničevan. A prezira in zaničuje ga samo, kdor nima olike, pameti in srca.

Kedor zaničuje težavni moj stan, ta nima al' srca, al' nima možgan.

Tako poje že stara pesmica o kmetu,

in tako je še danes res. Kmečki stan je prvi po času in prvi po potrebi. In bo ostal prvi do konca sveta. Brez marsikakega stanu bi se dalo na svetu še prebiti, brez kmečkega nikoli. Za dušno življenje in srečno večnost je neobhodno potreben duhovski stan, za ta svet, za telesno življenje pa kmečki. Ni čudno, da sta bila ravno ta dva stanova, ki se med seboj spopolnjujeta, od nekdaj med seboj najbolj prijateljsko zvezana. Duhovnik je imel v kmetu vedno najboljšo oporo cerkve, kmet pa v duhovniku in v cerkvi najboljšo pomoč in varstvo v težavah življenja. Je čisto prav, da tudi drugi izobraženi stanovi kmetu pomagajo — saj mu vsi skupaj ne morejo pomagati dovolj — a samo s tem, da bi kmeta odtujili in odtrgali od duhovnika, mu ne bo pomagano prav nič. Če trdi »Kmetški list«, da je za rešitev kmečkega vprašanja nujno potrebno raztrgati vez med kmetom in duhovnikom, se zelo moti!

Kmečki stan je torej po času prvi. Prvi človek je bil tudi prvi kmet. Adam je obdeloval zemljo in njegovi otroci in otroci otroci. Noe, ki je zasadil vinograd, je bil tudi poljedelec. Tudi nasledniki Noetovi, očaki, ki so bili že nekaki knezi ali mali kralji, Abraham, Izak, Jakob in drugi, so bili še vedno kmetovalci. Glavno njihovo opravilo je bilo obdelovanje zemlje in živinoreja. Res so morali začenjati kmalu tudi razna rokodelstva, ker so za obdelovanje polja potrebovali orodja. A sprva je bil kmet sam obenem rokodellec. Šele sčasoma so se razvila in od kmetijstva ločila razna rokodelstva ali obrti. Kmečki stan je oče vseh drugih stanov. In kmečki stan je še danes podlaga in stebel drugih stanov. Ne pravijo zastonj: če ima kmet denar, ga imajo vsi. Če ga on nima, ga tudi drugim manjka. To velja posebno v deželah kakor je Jugoslavija, ki je večinoma poljedelska dežela.

Mati-zemlja hrani v sebi vse, kar je človeku za življenje potrebno. In kmet je tisti, ki tej materi izvablja iz njenega naročja to, kar ujeni otroci, ljudje božji, po-

trebujejo. Kmet je najbolj zvezan z zemljo, z naravo. Zato je kmečki stan tudi najbolj naraven. In ker je najbolj naraven, tudi najbolj nepokvarjen, najbolj pošten. V vsakem stanu so seveda lahko dobri in slabi ljudje. A stan sam na sebi je kmečki najbolj pošten.

Toda ker izbija kmet kruh iz zemlje, je njegov stan tudi — težaven. In morda je ravno to tisto, kar mnoge žene s kmetov proč.

To čast in odliko svojega stanu moramo mi sami vedno in povsod poudarjati. Kako se drugi stanovi bore za svoj ugled, za svoje pravice! Industriji, trgovci, obrtniki, zdravniki, advokati, inženirji i. t. d. imajo svoje stanovske zbornice, potom katerih vsi kot en mož nastopajo za svoje pravice. Edino kmet tega še nima! Mislili smo zadnje čase, da se bo Kmetijska družba preuredila v tako kmetško zastopstvo. Pa kakor kaže, je vse zaspalo. Tudi strokovne organizacije nimamo tako čvrste, kot bi lahko bila. In vendar sta ravno močna stanovska organizacija, to je naša Kmetška zveza in naša stanovska zbornica dvoje sredstev, potem katerih bi si mi lahko priborili ugled, ki ga naš stan mora imeti. Zato vsi kmetje v Kmetško zvezo in potom nje zahtevajmo svojo stanovsko zbornico.

Zadružništvo.

Kljub dobri kmetijski zakonodaji, kljub dobri kreditni in davčni, carinski in trgovski politiki se ne bo dalo vprašanje povzdige kmetijstva, osobito vnovčevanja kmet. pridelkov ugodno rešiti drugače kakor potom zadružništva. Dober vzgled zato nam nudijo posojilnice, katere so v državah, kjer obstoje v zadostnem številu, rešile vprašanje kmetškega kredita, dočim je to vprašanje v državah, kjer istih ni še dandanes nereseno, še boljši vzgled nam nudijo mlekarne, zadružne klavnice in jajčarske zadrage na Danskem, katere so ugodno rešile vprašanje vnovčevanja kmet. pridelkov. Bolj ko kedaj prej so pri nas potrebne blagovne zadrage, katere bodo vzele v roko vnovčevanje in izvoz kmet. pridelkov. Zgodovina zadružništva nas uči, da le sila, potreba rodi posamezne vrste drug, zato bo tudi sila, težkoče pri razpe-

čavanju kmet. pridelkov, privedla pri nas do tega, da bodo naše nabavne in prodajne zadruge bolj ko dostej skrbele za vnovčevanje kmet. pridelkov in da bodo večje zadruge izvažale kmet. pridelkov v inozemstvo. Zadruge v prvi vrsti so pa tudi poklicane, da bodo navajale kmete k standardiziranju in da bodo vršile tipiziranje blaga, namenjenega za izvoz. Imeti pa moramo vedno pred očmi, da morajo zadruge uvaževati načela, da morajo imeti strokovno in trgovsko izobražene voditelje, da morajo člani imeti zaupanje do zadrug, istim ostati zvesti v dobrih, kakor tudi slabih časih in ne v zadnji vrsti —, da morajo člani tudi nositi del rizika, kateri obstoji pri prodaji kmet. pridelkov. Sirarske zadruge n. pr. plačajo mleko šele tedaj, ko so razpečale iz mleka napravljen sir, vinarske zadruge v Nemčiji, Srbiji in drugod plačajo ob prevzemu grozdja le del dnevne cene za grozdje, ostanek še le tedaj, ko se prodale iz grozdja napravljeno vino. Zakaj pa mnogokrat ne morejo uspeti naše nabavne in prodajne zadruge? Zato ne, ker člani zahtevajo izplačilo oddanega blaga zadrugi po dnevni ceni, a cel riziko prepuste zadrugi. Če se pa zgodi, kakor lani, da je cena pšenice padla od približno 3.— Din na 1.70 Din in imela zadruga izgubo, se ne pomisli nato, da drugi kmetje v obče niso prodali pšenice ali pa tudi samo po 1.70 Din, temveč zabavlja čez vodstvo zadruge, ne uvažujoč dejstva, da je Amerika merodajna pri določevanju cen pšenice na svetovnem trgu.

V težavnih razmerah, ki vladajo glede vnovčevanja kmet. pridelkov, ne smemo mirovati, temveč vse storiti, da potom domačih združnih organizacij in privilegovane izvozne družbe vnovčimo kolikor mogoče velike množine kmet. pridelkov, da izvažamo prvovrstno blago v velikih množinah enotne vrste v inozemstvo, da si pridobimo dobre in stalne odjemalce v inozemstvu.

Novice iz Belgrada.

Po odredbi ministrstva prosvete je razdelitev vereku v nižjih razredih srednje šole sledeča: 1. razred zgodbe, 2. razred cerkvena zgodovina, 3. razred katekizem in 4. razred liturgika.

Dnevnik so te dni poročali, da so vsled naredbe finančnega ministra

finančni organi pričeli pregledovati knjige in liste

članov nabavnih zadrug v celi državi. Izkazalo se je baje, da so nabavne zadruge prodajale tudi nečlanom. Vse nabavne zadruge, pri katerih bi se pokazale nepravilnosti, bodo kaznovane in ukinjene. Trgovski liste je vsega tega močno vesel in pristavlja med drugim sledeče: »Upamo, da bo železna roka gospoda predsednika vlade poravnala krivice, ki so jih morali dočeti z velikimi žrtvami prenašati trgovci. — Od naše strani bi pripomnili samo to, da niti en trgovec, pošten trgovec namreč, radi konsumov še ni propadel.

Pravilnik za izvrševanje zakona o vinu je stopil v veljavo

v ponedeljek dne 18. avgusta. Po vseh novinah so že postavljeni vinarski nadzor-

niki. Namen nadzorstvene službe je pred vsem ta, da se prepreči ponarejanje in prodajanje razredčenega in pokvarjenega vina. Ti nadzorniki imajo po zakonu pravico dostopa v vse prostore gostilničarja ali točilca, da poskusijo vina in v primeru dvoma o pristnosti vzamejo vzorce in jih dostavijo strokovnjakom v kemijsko preizkušnjo. V gostilnah imajo nadzorniki tudi pravico, da zaplenijo celo vino, ki je že na mizah gostov, v svrhu ugotovitve, če ni bilo pozneje razredčeno. Za najtežje prestopke znaša kazen sedem dni do tri mesece zapora ali 300 do 30.000 Din globe.

Nj. Vel. kralj je podpisal zakon o svetovnem poštneem dogovoru, ki je bil sklenjen 28. junija 1929 med Jugoslavijo in drugimi svetovni poštini zvezi pripadajočimi državami.

V ministrstvu za promet proučujejo gradnjo železnice in sicer naj bi pri gradnji prišla v poštev domača podjetja, kolikor je to mogoče.

Na ta način bi se pametno izkoristil kapital velikih bank,

ki držijo svoje denarne rezerve zaprte in neizkoriščene radi upravičene bojzani, da bi prišel denar v nezanesljive pose. Veliko učinkovitejše je, da ta dela prevzamejo domača podjetja, nego tuji kapital, če sama država iz svojega proračuna tega ne more izvršiti. Z ozirom na to bo poslalo prometno ministrstvo okrožnice na razne gospodarake organizacije v tej zadevi, in bo prosilo za nujen odgovor, da bi se v najkrajšem času to delo izvedlo. Država bi se zavezala, da vloženo glavniko zavodom ali vsaj podjetjem odplača v 20 letih. Na ta način bi se dosegla zgraditev železniške mreže v vsej državi v najkrajšem času.

V gradbenem in prometnem ministru se izvršuje končno veljavni

načrt ureditve naših pristanišč.

V ta namen je določen kredit poldrugo milijardo dinarjev. Uredila se bodo pristanišča v Gružu, Sibeniku, Sušaku in Splitu. Z delom bodo menda takoj pričeli.

V ministrstvu za trgovino je končala strokovna komisija delo na zakonu

o avtobusnem prometu v vselj državi.

Zakon obsega vse predloge avtobusnih interesentov in bo do konca avgusta dostavljen zakonodajnemu svetu.

Med. univ. dr. Logar Francé

specijalist za zobozdravništvo in ustne bolezni
LJUBLJANA, Sv. Petra cesta št. 15/1
zopet ordinira

Dr. Krek Miha

javlja, da je

odpri advokatsko
pisarno v Ljubljani

Miklošičeva cesta št. 21
nova hiša Vzajemne zavarovalnice

Telefon št. 2912

Telefon št. 2912

PO SVETU

Katoliška cerkev.

s Nekdanji voditelj socialdemokratov — novomašnik. Te dni je bila velika gotoka cerkev v Freiburgu v Švici nabito polna ljudstva. Bivši voditelj socialistov je daroval prvo sv. mašo. Pred obhajilno mizo so klečali novomašnikovi prijatelji, večnoma sami bivši protestantje, ki so prestopili v katoliško cerkev. Med njimi je bil tudi nekdanji protestantovski voditelj socialistov Leyvraz. Pri obedu je Leyvraz poudarjal, kako sta se on in današnji novomašnik, razočarna nad protestantizmom, vrgla najprej v naročje boljšešiškem socializmu. Toda srca sta bili nemirni, dokler se nista oba, vsak po svoji poti združila s pravo Cerkvijo. »In tako se je zgodilo,« je nadaljeval Leyvraz, »da je danes nekdanji socialdemokratski voditelj mladine kot pater-dominikanec podal tovarišu, nekdanjemu socialdemokratskemu voditelju — sv. obhajilo.«

s V spomin na zlatomašniški jubilej sv. Očeta Pija XI. so sezidali don Boskovi sinovi salezijanci v Jeruzalemu novo cerkev in jo nazvali »Martyrium« in sicer na kraju, kjer je bil prvič pokopan sv. Štefan.

Italija.

s Več upliva hoče imeti. V pisarnah Zveze narodov v švicarski Ženevi je zaposlenih 650 uradnikov, med njimi 175 višjih. Število gotovo ni visoko, če pomislimo, da se Zveza bavi s političnimi, manjšinskimi, socialnimi, zdravstvenimi, gospodarskimi in drugimi vprašanji. Vodstvo vseh uradov je v rokah glavnega tajnika, ki je Anglež. Njegov namestnik je Francoz. Ta dva dejanski vodita vse poslovanje. Ko so Zvezo ustanovili, so tajniku in namestniku samo v širokih potezah načrtali delokrog. Delo pa se je množilo in uplivi je rasel. Zato je biločasoma treba misliti na to, da se delo in oblast tajnika in njegovega namestnika natančneje določi. Posebna komisija je izdelala tozadavni načrt, ki so ga predložili vsem državam, članicam Zveze, da povedo o njem svoje mnenje. Italijanska vlada je na to odgovorila, da je treba število odločilnega uradništva razdeliti sorazmerno na vse države, kajti zdaj imata Anglija in Francija poleg tajnika in namestnika še skoraj polovico drugih uradnikov. Anglija in Francija pa svojih predlogov še nista javili.

s Ravno. V Trstu je 340 družin, to je 1170 ljudi brez stanovanja. — Prvi vaticanski novi bodo prišli v promet na dan pred božičem. — V Poadižu se zopet vršijo nemške ljudske predstave. — Toča je napravila hudo škodo v Gornji Vipavski dolini. Zlasti so prizadete vasi Planina, Slap in Gradišče. — V Sovodnjah je uničil požar senik Ambroža Petejana. — 18. in 21. septembra bodo v Idriji slovesno praznovali zlatomašniški jubilej tamošnjega služnega gosp. dekana mons. Mihaela Arkota. — V Idriji so pokopali 77 letno Jožefo Jurjavčičevo in 83 letnega Jerneja Čopiča. — V Ozeljanu je umrla 51 letna Kata-

žina Peršič. — Letos je minilo 800 let, odkar so v Smarjah na Vipavskem sezidali novo cerkev. — V Ustju pri Ajdovščini je umrl znani mesar in gostilničar 66 letni Ignacij Štiblj. — Na Slapu pri Vipavi je 16. avgusta uničila toča vse pridelke. — Pisma za Vatikan morajo biti naslovljena v »Citta del Vaticano« in ne kot doslej v Rim. Tako je odredil italijanski minister za pošte. — V Trstu so te dni zaprli nekoga dalmatinskega mornarja, ki je prispel v tržaško пристanišče na jugoslovanski ladji. V neki gostilni se je prijateljsko razgovarjal z italijanskimi mornarji in razgovor je nanesel na položaj Slovanov v Trstu. Jugoslovanski mornar je prosto povedal svoje mnenje v tem pogledu. Eden izmed italijanskih mornarjev je še med razgovorom šel po karabinerje, ki so neprevidnega mornarja takoj zgrabili.

Amerika.

s Razne vesti. V Clevelandu sta umrli Uršula Gorišek roj. Stepic iz Primskovega pri Litiji in Franca Svetek roj. Markič roj. v Naklem pri Kranju. — V Enumclaw Wach. je umrl 84 letni Josip Pašič iz Semiča na Dolenjskem. — V Pittsburghu so pokopali Marijo Bevec.

Kitajska.

s Ruske podgane na potu v Mandžurijo. Nenavadno potovanje se je vršilo one dni v severni Kitajski. V nepreglednih množinah so lazile podgane iz krajev okrog Transbajkalskega jezera v Sibiriji in so poplavile vzhodno Mandžurijo in severno Mongolijo. Pokončale so vse, kar jim je bilo na poti. Še nikdar niso videli tamošnji prebivalci tolikih množic strašnih živali. Živali in ljudje so bežali pred podganami. Kitajci so hoteli tu pa tam poiganc zaustaviti na ta način, da so izkopali jarkove ter jih napolnili z vodo, da bi podgane utonile. Zaman, kakaj žive podgane so se plazile dalje po utopljenih kakor črez most. Ostudne živali so do smrti oglodale že več otrok. Mandžurska vlada je sedaj organizirala posebne oddelke, ki npajo zatreti to strašno živalsko nadlogo s posebnimi ognjemeti.

Drobne novice.

16. zasedanje Društva narodov se prične 5. septembra v švicarski Ženevi.

Albanski kralj Zogu se bo menda zaročil z neko italijansko princežinjo.

Italijanska vlada je odklonila 500.000 čeških kron, ki jih je daroval po potresu prizadetim cirkus Kludsky.

90 romunskih kmetov so napadli in izropali na cesti proti Bezarku cestni roparji.

3717 oseb so v letu 1929. do smrti povozili avtomobili v Franciji.

Zenske stare več kot 35 let bodo mogle poslej voliti in izvoljene biti v občinske odbore na — Japonskem.

Okrog pol milijona ton pšenice bo poslala letos Rusija na svetovni trg.

Železnice od Kaspiškega morja do Perzijskega zaliva zopet grade, na severu Nemci, na jugu Amerikanci.

Ostavko je podala bavarska vlada.

Prijetno in lahko
brijanje
ELIDA
SHAVING STICK

K A J J E N O V E G A

d Kraljeva zahvala. Osrednji odbor evharističnega kongresa je prejel od Nj. Vel. kralja na Bledu tale zahvalni pozdrav kot odgovor na pozdrav, ki je bil kralju odposlan z evharističnega kongresa: »Vsem katoličanom Jugoslavije, zbranim na velikem evharističnem kongresu v Zagrebu, izražam najtoplejšo zahvalo za izraze vdanosti in zvestobe v prepričanju, da bo pod vodstvom katoliških škofov kongres plodno delal za razvoj verskega in narodnega življenja. Želim mu srečen uspeh. — Aleksander.«

d Predsednik vlade na Bledu. Takoj po krasno uspelem evharističnem kongresu v Zagrebu je došel predsednik jugoslovanske vlade g. general Živković na Bled, kjer se je mudil več dni. Vršila so se razna posvetovanja ministrov in drugih bivših politikov. Iz Zagreba je došel tudi bivši radičevski voditelj Karlo Kovačević, ki je bil sprejet na dvor, kjer je poročal o položaju na Hrvaškem. V teh dneh se je poslovil pri kralju naš nadškof dr. Anton Bon. Jeglič in je prisegel naš novi škof dr. Gregor Rožman. Na Bledu se je zbrala večina naših ministrov. Imeli so več važnih razgovorov s predsednikom vlade in z Nj. V. kraljem. 23. avgusta se je predsednik naše vlade zopet vrnil v Beograd.

d Naš minister pri našem nadškofu. Minister za šume in rude dr. Anton Korosec je v nedeljo 17. t. m. ob povratku z Mrzlega Studenca obiskal prevzvišenega nadškofa g. dr. Antona Bonaventure Jegliča v Gornjem gradu. Prevzvišeni stanuje v gornjegrajski graščini v II. nadstropju.

358 bikov so usmrtili nedavno v enem dnevu pri bikoborbah v celi Španiji.

Največje mesto na svetu je sedaj ameriški Njujork; ima 9,860.000 prebivalcev.

238.800 motornih vozil so izdelali preteklo leto na Angleškem.

Angleško vojno brodovje je pristalo te dni v Črnem morju v romunski Constanci. Rusi se jeze.

Romunski kralj je odlikoval Mussolinija z najvišjim romunskim redom Karla I.

Velikim vojaškim vajam na Krasu je prisostvoval vojni minister Gazzera.

Ukrajinci v vzhodni Galleiji se Poljakom nekaj puntajo.

Javno predavanje je imel te dni v madžarski Budimpešti bivši avstrijski kancler dr. Seipel.

Dvorane in sobe so še iz dobe, ko je škof grof Atems dal zgraditi ta knežji dvor. Dvorana ni opremljena. Druge sobe, ki so bile tudi vse brez pohištva, je opremil za časa svojega škofovanja dr. Anton Jeglič. Oprava je resnobno preprosta. Tik stanovanja je prelepa kapelica, ki je umetnina zase. Presvetli je ves živahen razkazal g. ministru in njegovima spremljevalcema graščično, tolmačil njeno zgodovino in zgodovino gornjegrajske cerkve. Za popoldne je povabil prevzvišeni nadškof g. ministra in spremljevalce na malico, ob kateri se je z mladeniško svežostjo zanimal za vse tekoče kulturne, državne in osebne zadeve v domovini. Po prisrčnem slovesu se je g. minister vrnil v Ljubljano in kmalu nato v Beograd.

d Spremembe pri oo. kapucinih. Provincijalno predstojništvo: p. Donat Zupančič, provincijal. — Dr. p. Odilon Mekinda, p. Karel Rauch, p. Rafael Bogataj, p. Vinko Désič, definitorji. — Samostansko predstojništvo: Celje: p. Jožef Lapuh; Krško: p. Rafael Bogataj; Varaždin: p. Odorik Ožeg; Osijek: p. Joahim Ferk; Škofja Loka: p. Kamil Požar; Karlobag: p. Karel Rauch; Studenci: p. Lavrencij Novak; Ptuj: p. Jeronim Streminger; Split: p. Ludvik Trtinjak; Dubrovnik: p. Vinko Désič. — P. Linus Prah, eksprovincijal in p. Kamil Požar, generalna kustosa.

d Vzoren katoliški duhovnik, bivši poslanec in dolnjevaški župnik g. Karel Škulj si prizadeva na vse načine, da bi pomagal kočevskemu delavstvu. Pred pol leta je odprl (pod okriljem živinorejske zadruge v Dolenji vasi) v Kočevju prvo

V severnih ledenih krajih so našli truplo Andreja, ki je v balonu pred 33 leti raziskoval severni tečaj.

Revolucionarno gibanje egiptovskih narodnjakarjev proti kralju Fuadu in vladi je doživelo polom.

Okrog 600 ljudi so zaprli zadnje dni v Trstu.

Vojaška revolucija je izbruhnila v pristanišču Arquipa v državi Peru. Ne bo hudega.

Oster volivni boj je v Nemčiji. Pošamezne stranke so se že do krvi in smrti spoprijele.

Nemška vlada pripravlja nov volivni zakon, ki ga predloži novemu parlamentu v jeseni.

Tri ruske torpedovke bodo septembra obiskale grška pristanišča.

in doslej edino tako mlekarne, ki prodaja sedaj delavstvu na mesec že preko 4000 litrov dobrega mleka in mnogo mlečnih izdelkov. Poleg mlekarne je gospod Škulj otvoril tudi brezalkoholno gostilno. V ponedeljek, dne 25. avgusta pa je po zaslugi istega gospoda župnika bila otvorjena v Kočevju delavska ljudska kuhinja, kateri bo v doglednem času sledila tudi dijaška. Tako pridobiva delavstvo za narod in državo. To je pravo socialno in nacionalno delo!

Okrajna kmetijska zveza za kamniški okraj priredi na Mali Šmaren 8. sept. ob 3 popoldne na Homcu v društvenem domu svoje vsakoletno zborovanje. Ob tej priliki se vrši tudi izredni občni zbor Okrajne kmetijske zveze. Kmetijski možje, fantje, žene in dekleta, pridite in z obilno udeležbo pokažite svojo stanovsko zavednost.

Odbor O. K. Z.

d G. župnik Karel Škulj v Dolenji vasi pri Ribnici, bivši državni poslanec, je bil 9. avgusta t. l. od okrajnega načelstva v Kočevju na podlagi bivšega avstrijskega državnega zakonika obsojen na 520 Din globe, ker vzel iz občinske pisarne obrtni list Oražma I. ter mu ga izročil v župnišču, pri kateri priliki mu je rekel: »Morate z nami držati«, in spraševal, je-li sin Franc pri Sokolu in s tem hotel indirektno vplivati, naj sin ne bo pri Sokolu, s čimer je omalovaževal Zakon o Sokolu kraljevine Jugoslavije, in je s tem, da je 15. junija 1930 zaprl v župnišču solarje Zbašnika I., Bojca I. in Mrharja R., ker so v slabem društvu, s čimer je mislil sokolsko društvo v Dolenji vasi, omalovaževal zakon o Sokolu kraljevine Jugoslavije. — Kakor izvemo, je radi sličnih pregreškov obtoženih še več oseb duhovskega stanu, nekateri tudi po zakonu o zaščiti države.

d Cirilovi bratje v Trziču, športni odsek »Ljubelj«, priredi v nedeljo avgusta t. m. na športnem prostoru za »Virjem« javne tekme iz raznih panog lahke atletike za odsekovo prvenstvo. Poleg drugih lepih nastopov bo najzanimivejši pač boj za prvenstvo v peteroboju, ki bo obsegal: 1. tek na 100 m; 2. met kroglice; 3. skok s palico; 4. skok v višino; 5. skok v daljavo. Zmagovalec bo prejel lepo prehodno darilo. Za zabavo bo preskrbel nastop moderne vojske brez pušk in plinov. Sodeluje priznana tržiška godba. Po tekmah ljudska veselica, bogat srečolov, šaljiva pošta itd. Pričetek ob 3 popoldne.

d Preko 1000 udeležencev, večinoma rudarjev iz Trbovelj, Zagorja in Hrastnika z družinami je došlo 24. t. m. z več posebnimi vlaki na božjo pct na Brezje. Poleg drugih gg. duhovnikov se je romanja udeležil tudi presvitli škof mariborski g. dr. Tomažič. Na Brezjah so romarji zadostili svoji verski potrebi, nakar so se mnogi odpeljali na Bled, zvečer pa proti domu z najlepšimi spomini in iskreno prošnjo, da jim da Bog in Mati božja dočakati še več tako lepo in srečno uspehli romanja.

d Kmetijska šola na Ormu pri Novem mestu razpisuje sprejem učencev v svoj zavod. Letos jeseni se bodo sprejemali učenci samo v celoletno šolo. Celoletna šola traja eno leto: od začetka novembra t. l. do konca oktobra prihodnjega leta z enomesečnimi počitnicami v avgustu. Vsi učenci stanujejo v zavodu, kjer so strogo nadzorovani in užij-

vajo vso oskrbo. Sprejemajo se sinovi kmečkih staršev, ki bodo po dovršenem šolanju ostali na kmetiji. Pogoji za sprejem so: starost od 16 do 20 let, moralna neoporečnost, telesno in duševno zdravje in z dobrih uspehom dovršeni vsaj trije razredi osnovne šole. Vsa točnejša pojasnila daje ravnateljstvo. — Opozarjamo, da je letos prostih le 20 mest.

d Na evharistični kongres v Zagreb je prišel iz Like na Hrvaškem Mato Anić, ki je že sto let star. Bojeval se je z Madžari že pod Jelačićem leta 1848. Mato je bil gotovo najstarejši udeleženec na kongresu.

d 35.000 oseb je obiskalo zoo (živalski vrt) v Zagrebu ob priliki evharističnega kongresa. V treh dneh je bilo prodanih za 100 Din vstopnic.

d Da si ogledajo razmere poljedelstva in združništva med Slovenci so prišli te dni srbski učitelji v Slovenijo. Povsod so bili lepo sprejeti, poučeni in pogoščeni.

d Glede krošnjarenja ostane pri nas za enkrat še vse po starem. Kar smo v tem oziru napisali v zadnjem »Domoljubu«, velja le za ozemlje predvojne Srbije.

d Angleški pevci so pretekli teden obiskali Ljubljano in priredili tudi koncert, ki je lepo uspel.

d Pevski zbor slovenskih učiteljev bo priredil spomladi številne koncerte po raznih večjih romunskih mestih.

d Naši glavni odposlanci za septembersko zasedanje Društva narodov so: Minister dr. Voja Marinković, bivši minister dr. Andrej Gosar in bivši minister dr. Želimir Mažuranič.

d Kako je z letošnjo tujsko sezono. Po dosedanjih podatkih, ki pa niso popolni, je bilo število posetnikov v južnem Jadranu v odnosu s preteklim letom za 5% večje. Toda tudi tu so nastopile izpremembe. Velika in draga mesta so slabše obiskana kakor prejšnje leto; manjša in cenejša pa je posetilo čez 20% več obiskovalcev. Tega leta je bilo manj Nemcev in Avstrijcev, več pa Čehov in Poljakov.

d Nove nastave bodo dobili jugoslovanski polki. Tozadevna slavnost se bo vršila v Belgradu dne 6. septembra, ko bodo nove polkovne prapore blagoslovili in jih dodelili polkom, dosedanje zmagoslavne pa razmestili v cerkvi na Oplencu.

d Hrvatsko seljaško banko, ki se nahaja v konkurzu in katere predsednik je bil obsojen nedavno na 2 in pol leta ječe hočejo menda dvigniti k novemu življenju s pomočjo neke druge banke. V tem slučaju bi dobili vlagatelji do 10.000 Din vrnjene polne vsote, onim z višjimi zneski pa bi se povrnilo le 33 odstotkov.

d Sejem na Sv. gori (Sv. Peter pod Sv. gorami). V 33. številki »Domoljuba« smo pomotoma poročali, da bo v sredo, 9. septembra t. l. na Sv. gori sejmska sv. maša, kar popravljamo v toliko, da bo sejm, kakor tudi sejmska sv. maša v torek, 9. septembra.

d Nova Batina tovarna. Zastopnik znanе veletovarne za čevlje g. Kavec se je mudil te dni v Brodu ob Savi glede name-ravane nove tovarne, ki potrebuje 500 oralov sveta za tovarniški obrat in 200 oralov za delavska stanovanja. G. Kavec si bo ogledal še druge kraje, nakar bo odšel v Zlin na Češko poročat. Tam bo tudi padla

odločitev, kje bo tovarna stala. Upajo, da bo začela nova Batina jugoslovanska tovarna z obratom že spomladi 1931. Najprej bo zaposlenih 500 delavcev.

d Novo tovarno pohištva grade v Kotoru. Tovarna bo opremljena z najmodernejšimi stroji in bo pričela obratovati že v letošnjem septembru.

d Pomanjkanje domačega jedilnega olja se kaže na jugu Dalmacije. Cena je narasla v zadnjih dneh od 9 Din na 14 Din za 1 kg.

d Znani bivši radičevski poslanec inž. Košutić je hotel v Ameriko, da bi prevzel uredništvo »Hrvatskega glasnika«. Ker pa ni imel pravičnega potnega lista, so ga ameriške oblasti zaprle na bližnjem otoku. Prijatelji so se zavzeli zanj, vendar še ni znano, se je li Košutiću posrečil dohod ali ne.

d 120 milijonov posojila za razna javna dela hoče najeti občinska uprava v Belgradu.

d Divje race so se že začele seliti na jug. Ali pomeni zgodnji odhod ostro zimo?

d V Nišu so zaprli blagajnika mestne občine Spasoje Zivkovića. Je obdolžen, da je poneveril 1 milijon 300 tisoč občinskega denarja.

d Koliko lokomotiv imamo. Koncem 1. 1929. je štela Jugoslavija 2803 lokomotive. Na deset kilometrov proge pridejo 3 lokomotive. V Belgiji odpade na 10 km proge 10 lokomotiv.

d Kam na Mali Šmaren? Prelepa je cerkev Marijina na Topolovcu pri Boštanju. Letos je pa še veliko lepša, ko smo zvonik popolnoma na novo prekrili, da se sveti že od daleč po celi fari. Pridite romarji na Mali Šmaren semkaj, pridite in naučite se te nove lepote in v nemete se nanovič pri tej lepoti za Marijo! Prinesite seboj kaj več, da boste Mariji darovali, kajti zvonik je stal veliko denarja! Vabimo vse okoliške fare in vse Dolenjce in Štajerce.

d Krško ob Savi. Ker je po cerkvenem koledarju za ljubljansko škofijo angelska nedelja šele prva v septembru, je običajni romarski shod pri Sv. Rozaliji v nedeljo, 7. septembra. — Župni urad Krško.

d Velik oblak kobilic se je pojavil te dni nad Zagrebom. V velikem številu so kobilice lezle v kavarne in stanovanja, prišle so celo do tretjega nadstropja in seveda prizadejale velike neprilike.

d Dijaški zavod v Kranju. Starše, ki dajejo svojega otroka prvokrat od doma v šole, večkrat upravičeno skrbi, kam naj dajo fanta, da se ne pokvari ali ne zanemari svojih šol. dolžnosti. Zato je bil lani v Kranju ustanovljen dijaški zavod, da zbira v svojih lepih prostorih dobre, naderjene in nepokvarjene dijake, ki vstopajo v prvo ali drugo šolo. Tam je za mlade dijake vse vzorno preskrbljeno. Vodstvo pazi, da vsakdo vestno študira in porabi svoje zmožnosti, pazi pa tudi na moderno krščansko vzgojo, nudi dijakom primeren sport in jih skuša vsestransko izobraziti in vzgojiti. Hišni red je lahek, v primeri z drugimi zavodi izredno lahek. Dijaki se dobro počutijo in tudi vzorno študirajo. Drugače se zlasti po podeželskih mestcih dijaštvo rado skvari in v slabi družini zanemari, zavod varuje dobre di-

jake teh kvarnih vplivov. Zato svetujemo staršem, ko se te dni odločujejo, da dajo fanta v šole, in mu iščejo stanovanja, naj dajo svoje sinove v varno okrilje Dijaškega zavoda v Kranju. Potem so lahko brez skrbi, da bi fant po lestni krivdi slabo zdeloval ali zašel na slaba pota. Podrobnejša poročila daje pisмено ali ustno župni urad v Kranju.

d Novice v slikah bodo priložene pridojli številki Domoljuba. Odslej jih boste do novega leta dobili po dvakrat na mesec.

d Na župnijo Mavčiče je bil 20. avgusta umeščen g. Janez Mikuš, dosedaj župnik v Sorci.

d Štiridesetletni jubilej neutrudnega in vztrajnega dela je praznovala te dni voditeljica »Ničmanove« trgovine (last Kat. tisk. društva) gđ. Marija Kessler-Jeva. Bog jo živi še mnoga leta!

d Ali jih hudobne ne zasluži dvajset pet? Posestnik Rudolf Franc je odpeljal svoje čebele na pašo k Sv. Lovrencu na Dravskem polju. Panji so bili seveda na prostem in lahko dostopni, kar je izrabil neznan storilec in pri 40 panjih tako tesno zamašil žrela, da so se vse čebele zadušile.

d Letalska nesreča. V bližini Jihlove je strmoglavilo na zemljo največje češkoslovaško potniško letalo, ki je plulo proti Dunaju. Katastrofa je zahtevala 12 smrtnih žrtev, 1 potnik pa je bil ranjen. Kakor poročajo, se je pilot branil odleteti s 13 ljudmi, toda nadzornik praškega letališča je to zahteval.

d Okrajna KZ za sodni okraj Kranj ima v ponedeljek 1. septembra ob 11 v Ljudskem domu v Kranju izredni občni zbor. Na dnevnem redu je: 1. Izprememba pravil; 2. Slučajnosti. — Pride govornik iz Ljubljane. — Prosimo polnoštevilne udeležbe.

d Tečaja za krojače in krojačice v Ljubljani. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani namerava v jesenskem in zimskem času prirediti po en tečaj za krojače in krojačice v Ljubljani. Vsi zainteresirani in interesentinje, ki želijo obiskati navedena tečaja, naj čimprej prijavijo svojo udeležbo pisмено ali ustmeno v pisarni Urada za pospeševanje obrti v Ljubljani, Krekov trg 10-I., kjer dobe vse potrebne informacije.

d Plemenski sejem in premovanje pingavske govede v Ormožu. Zveza selekcijskih društev za pingavsko govedo v Ormožu, v kateri so včlanjena društva v Središču, Ormožu, Sv. Lenartu in Sv. Marjeti, priredi s podporo kraljeve banske uprave v Ljubljani dne 19. sept. 1930 ob na sejmišču v Ormožu premovanje rodovniške govede pingavske pasme za svoje člane. Istočasno s premovanjem bo tudi plemenski sejem za mlado živino v starosti od 6 do 24 mesecev. Podrobne informacije so na razpolago pri zvezi.

d Šumarska in lovska razstava. Na šumarski in lovski razstavi na velesesiju v Ljubljani od 31. avgusta do 15. septembra bodo zbrane rastline, kojih čudovito moč so poznali že naši dedje, kakor tudi tiste, v katerih je odkrila zdravilne moči šele moderna farmakopija. Prav tako kakor zakladi rastiinstva bodo prikazane na razstavi skrivnosti in tajne živalstva. Poleg gozdnih škodljivcev, komaj vidnih lubadarjev in rđokrilnih rilčkarjev, bodo razstavljeni kresci in brzci, ki uničujejo

gozdu škodljivo zalego. Tudi lovska razstava obeta biti prekrasna. V tem oddelku se bo skušala prikazati lepota pravega lovstva, katerega glavni namen je divjad gojiti in šele ko jo je sorazmerno dosti, toliko odstreliti, kar ne škoduje nadaljnjemu razvoju. Zanimiv bo pregled razvoja orožja in sicer od kamennite dobe, ko je pračlovek p večini živel od divjadi, preko davne dobe bronca, ko si je lovec podajal v nevarno borbo z zverjadjo in si pri tem učvrstil duha in telo, do današnje dobe, ko gojimo lovstvo kot zdrav, moderen sport in gledamo tudi na gospodarske koristi lova. Ker so pravi lovci kot prijatelji prirodne lepote tudi oboževalci umetnosti, bo poskrbljeno tudi za to. Razstavljenih bo mnogo lepih slik, izdelanih po priznanih umetnikih, predstavljajoče divjad, kakor tudi spominjajoče na razne dogodivščine in vznepajoče lepe spomine. Namen razstave je, opozoriti obiskovalce na lepoto in zaklade gozda, posebno pa v prijateljih zelenih gajev vzbuditi še večje zanimanje za čare svoje lepe prirode.

d Naenkrat se je utrgala večja plast zemlje. Šere Anton, posestnik iz Poljan pri Mirni peči je s svojim sinom Alojzajem pomagal nekemu pogorelcu kopati pesek. Naenkrat se je utrgala večja plast zemlje, pomešana z debelim kamenjem in podsuje Šereta. Pri tem je dobil zelo težke poškodbe po telesu, zlasti pa po glavi. Prepeljali so ga takoj v Kandjsko bolnišnico.

d V št. Jerneju na Dolenjskem je umrl znani starinoslovec Ignacij Kušljan. Svetila mu večna luč!

d Kap je zadela na ribniški postaji znanega g. Franceta Pakiža iz Sodražice. Bil je na mestu mrtev.

d Najstarejša žena v Boh. Bistrici Hellen Šilar p. d. Šprahova Lenka je umrla te dni 90 let stara. Bog ji daj večni mir!

d V Kamniku je umrla 78 letna posestnica Marija Flerš. Se je nedavno neznačajno ranila na nogi in si zastropila kri.

d Pretekli teden so umrli na Mirni na Dol.: Marija Markovič (80 let), Anton Pevič, posestnik (69 let) in Anton Šular, posestnik (81 let). N. v m. p!

d Smrtne se je ponesrečil v Splitu ljubljanski trgovec Janez Stacul. Pri kopanju si je zlomil tilnik.

d Strela je ubila na polju, ko se je vračal domov na obisk k materi v Malo vas čevljarskega pomočnika Janeza Grma, službujočega v Zagradcu. Nepopisno žalostno je bilo srečanje matere s sinom: Kako uro po nevihti je šla Filipova na njivo, ki je prav blizu doma. Tam, niti sto metrov od hiše, je dobila na stezi po tleh zleknjenega človeka. Kdo bi bil tako nespameten, da leži na mokrih tleh? Ali spi? — Stopila je bliže in si ga ogledala. Kajpada je takoj spoznala sina. Bil je mrtev, zadet od strele. Strela ga je bila zadela v glavo in ga ožgala po levi strani života.

d Strela je ubila pod drevesom, kjer je iskal zavetje, kmeta Sabotina iz Bokračev v Slov. krajini.

d In zopet strupene gobe. V celjsko bolnišnico so pripeljali iz Liboj pri Petrovčah Ano Pilih in tri njene otroke, ker so jedli strupene gobe. Tudi zaležanih gob ne vživajmo!

d Velika skala se je odtrgala v Kržetovem kamnolomu Podčelomu pri Vrhniki

Planinci vedite

da Vas po dolgi in težki hoji najprej osveži »ALGA«. Ko dospete na cilj, masirajte si nogi z

»ALGA«

in ne bodete več občutili utrujenosti.

»ALGA« se dobiva v lekarnah in drogerijah 1 steklenica Din 16.—.

ter do smrti pobila 68 letnega Trevna Franceta po domače Golča iz Podlike.

d Treščilo je v hišo g. Thelliana v vasi Mašel pri Črmošnjicah. Poslopje je popolnoma pogorelo.

d Velik požar je divjal pretekli teden v vasi Kamnik nad Preserjem pri Ljubljani. Pogorelo je dvojni kozolec posestnika Jožeta Debevca, poln pridelkov, kozolec Lenarčiča, poln skedenj Franca Žitka, kozolec Franceta Peršina, skedenj in hlev Franceta Reparja, hlev Franceta Lenarčiča in hlev in svinjak Ivane Mrkun. Najmanj 300.000 Din je škode. Zavarovalnina pa, kakor običajno, nizka. Oškodovani posestniki so nujno potrebni pomoči.

d Gospodarsko poslopje je zgorelo posestniku Molanu v Dolenji vasi pri Brežicah. Več požarnih bramb je omejilo požar.

d Pri krvavem tepežu v gostilni pri Jančetu na Studencu pri Ljubljani je dobila nevaren sunek z nožem gostilničarka, do smrti je bil zaklan 35 letni Matevž Škof, oženjen, iz Zaklanca pri Horjulu, težko ranjena sta pa 26 letni Lovrenc Brunner in 19 letni Josip Šarc. Napadalci so bili trije pijani hrvatski delavci, ki so že pod ključem.

d V prepadu so ga našli s prebito lobanjo. Upokojeni železničar in hišni posestnik g. Tomanič, ki ima svojo hišo tik za osnovno šolo na Jesenicah, se je podal z doma v hrib ali rovte, kakor je tu običajen izraz. Ker je to že večkrat storil, ga doma niso pogrešili takoj tudi ne iskali, kje da bi bil ostal. — Neki zapozneli lesni delavec je našel drugi dan na takozvani Kalvariji, hribečku nad Savo, na katerem je postavljeno tudi zidano znamenje, kamizolo in pa steklenico. Sel je za sledom in kmalu ugotovil, da je moral po strmini nekdo pasti. In res, kmalu je našel Tomaniča, ki je ležal v prepadu mrtev s prebito lobanjo in z več zlomljenimi rebri. Prenesli so ga v mrtvašnico jeseniškega pokopališča.

d Pri utrujenosti, razdražljivosti, tesnobi, pomanjkanju spanja, srčnih težkočah, tišanju v prsih pospeši naravna »Franz-Josef« grenčica izdatno kroženje krvi v spodnjem delu telesa in pomirljivo učinkuje na valovanje. Profesorji za boleznj prebavil izjavljajo, da se izborno obnese »Franz-Josef« voda kot čistilno sredstvo pri pojavih, ki izhajajo iz samootrove kanala debelega črevesa. — »Franz-Josef« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in zadevnih trgovinah.

d Nova tovarna v Sloveniji. Dobro znana Mlekarska zadruga na Vrhniki, ki izdeluje

PO DOMOVINI

Naša Dolenjska se prebuja.

Prosvetni dnevi v Trebnjem.

Trebanjska fara in velik kos Dolenjske je doživljal v zadnjih dneh veličasten praznik svoje moči, velike požrtvovalnosti, delavnosti ter končno praznik katoliških načel. V soboto in v nedeljo so se namreč v Trebnjem kot središču dekanije in obenem stikalšču treh dolin, tomeniške, mokronoške in one, ki sega preko Ponikve in Mirne peči tja do Novega mesta, z velikim zanimanjem domačinov in bližnjih okoličanov vršili prosvetni dnevi. V soboto se je najprej vršil fantovski in dekliski točaj. Višek slovesnosti je doživela nedelja, ko se je v Trebnjem zbralo ljudstva od blizu in daleč, skupaj do 3000. Ta dan je bil v Trebnjem blagoslovljen novi prosvetni dom, ki so ga farani s trudom in ljubeznijo gradili dve leti. Dom sam je čedna in prostorna zgradba, ki bo gotovo z uspehom in v popolno zadovoljstvo domačinov služila napredku in izobrazbi faranov.

Prosvetni dom je slovesno blagoslovil prevzvišeni knezoškof dr. Rožman. Škof Rožman se je v Trebnje pripeljal z avtomobilom. Iz Ljubljane je prišel stolni župnik kanonik dr. Klinar, iz Novega mesta pa ml. prošt dr. Čerin, katera dva sta škofu ob blagoslovitvi asistirala.

Gospod škof je po prihodu v Trebnje takoj vkrcakal v slovesnem sprevodu med zborom duhovnikov in zbranega ljudstva v dekanjsko cerkev, kjer je bral sveto mašo, pred njo pa množici v natrpano polni cerkvi naslovil lep, topel cerkven govor. Pred vhomom v cerkev je prevzvišenega pozdravil najprej trebanjski dekan Ivan Tomžič, nato trebanjski župan Zupančič, v imenu domačega ženstva pa Uhanova Mici.

Po sveti maši in njej sledeči blagoslovitvi doma je z balkona novega prosvetnega doma spregovoril najprej g. dekan Tomažič. Nato je zborovalce, ki so se bili v množicah zbrali na prostornem dekanij-

skem vrtu pred novim domom, pozdravil še predsednik domačega Prosvetnega društva, nakar je začel s svojim govorom slavnostni govornik univerzitetni profesor dr. Viktor Korosec iz Ljubljane. Poudarja joč predvsem neomajno načelnost in zavednost katoličanov pa hkratu praktično izživljanje teh načel v smislu Katoliške akcije, je g. govornik nanizal v svojem globokem govoru vse dobrine, vse smernice in vse vezi, ki naj resničnega katoličana vežejo s Cerkvijo in z vero, ki naj bo temelj vsega ustvarjajočega na zemlji.

Popoldne je imel najprej gospod škof dr. Rožman v dekanjski cerkvi litanije, nato pa se je v veliki dvorani novega prosvetnega doma vršil koncert pevcev vsega trebanjskega pevskega okrožja. Nastopilo je skupaj 11 zborov, s Čateža, iz Tržišča, St. Janža, Mirne peči, Trebnjega, Podgrada, St. Ruperta, Trebelnega, Žužemberka ter Novega mesta.

Stolni župnik ljubljanski kanonik dr. Klinar je imel po litanijah na množico zbran, z duhovitimi domisleki prepleten govor, ki so ga zbrani z zanimanjem poslušali in ob koncu govornika nagradili z navdušenim ploskom.

Po vsem tem se je ob vnetem igranju železničarske godbe »Sloge« iz Ljubljane vršila na dekanjskem vrtu prav prijetna in živahna zabava. Ne moremo dovolj pohvaliti in ponovnokrat omeniti dejstva, da so vsi domači gostilničarji, sedem njih, v znak solidarnosti s prosvetnim društvom ter skladno z namenom prireditve, zapriji v nedeljo popoldne svoje gostilniške lokale. Tako se je na veselilnem prostoru zbralo vse, kar je tega dne prišlo v Trebnje. Z večernimi vlaki se je ljudstvo po večini razšlo.

Zobni zdravnik-špecialist

dr. Ivan Oblak

zopet redno ordinira

Ribnica.

(Verski dan za fante in može.)

V nedeljo, dne 31. avgusta, priredi ribniška dekanija pri Novi štifti verski dan za fante in može iz cele dekanije. Na predvečer zažare po okoliških gričih kresavci v pozdrav presvetlemu gosp. škofu dr. Gregoriju Rožmanu, ki sam počasti naše fante in može s svojo navzočnostjo. V nedeljo bo imel g. škof pri Novi štifti ob 9. uri sv. mašo in cerkven govor, potem pa govorijo pod starodavnimi lipami gg. dr. Basaj in Terseglav iz Ljubljane in drugi. Med govori se pojejo s spremljevanjem godbe Marijine pesni, vse pa zaključí pesem »Povsod Bogal«, ki jo poje z godbo cel zbor. Ne tako opoldne bo vse končano. Fantje in može, pridite v obilnem številu na božjo pot poklonit se svoji Kraljici in svojemu nadpastirju! Vljudno vabimo tudi bližnje sosed.

Huda ura.

(Smlednik.)

Na Veliki Šmaran smo imeli silno nesrečen dan; pobila nam je toča vse, kar se je nahajalo še na prostem kmetijskih pridelkov. Po še precej lepem in solnčnem dopoldnevu se je okrog 2 popoldne začelo nebo oblačiti, vendar ni kazalo na prav kaj hudega. Začelo so padati velike napol-

zmrzle kaplje dežja, ki so se pa pomalem spreminjale v točo, ki je nato padala nepretrgoma 35 minut. Po poljih je bilo videti kakor bi pobelil sneg, uničila je popolnoma ajdo, pobila je tako, da se sploh ne pozna, kaj je bilo tam vsejano, strašno zbila proso, ki je ravno pred zorenjem, uničila koruzo, pešo, repo; tudi sadje je zelo poškodovano, kar ga ni zbila toča na tla. Občinska komisija je takoj po neurju pregledala in precenila prizadeta polja v vaseh Smlednik, Sv. Valburga, Hraše, Zapoge in Dragočajni in precenila, da znaša škoda povprečno 1.600.000 Din.

Gasilec.

(Trenerja vas.)

Dne 10. januarja so potekla štiri leta, odkar smo ustanovili pri nas gasilno društvo. Kljub slabim gnotnim razmeram in težki gospodarski krizi smo si v tem času nabavili prvovrstno štirikolno brigalno, večjo množino novih cevi in nastavke za hidrant najmodernejšega sestava. Letos smo pa napravili tik šole nov gasilni dom. Majhna, toda čedna, našim razmeram primerna zgradba te že od daleč pozdravlja. Nismo se ustrašili truda in težav, stroškov in ovir, ki nam jih stavijo mnogi. Pri nas imajo namreč nekateri čudne nazore o gasilstvu. Toda velika večina jih je za nami in s združenimi močmi bomo še marsikaj dosegli. Pomeni smo na svoj dom, katerega otvoritev bo v nedeljo, dne 31. avgusta; ob 2 bo blagoslovitev novega doma, potem vaja z brigalno in nato velika vrtina veselica. Vabimo k obilni udeležbi.

Prosvetno delo.

(Raka pri Krškem.)

Račani se ne držimo samo v defenzivi v javnem in kulturnem življenju, kakor nam često očitajo, ampak stopamo vedno bolj na površje, na ono linijo, s katere bomo tudi mi lahko zrlj v svet in pogledali brez domačega ograja, kjer smo tako rekoč Bogu za hrbtom. V nedeljo 31. avg. otvorimo letošnjo sezono na našem odru. Prosvetno društvo na Rakl priredi pod režijo g. kaplana Alfonza Jarca prvo prireditev. S sodelovanjem reških študentov smo pripravili na oder znano komedijo »Babilone«. Da bo pa učinek tem lepši, bodo pri prireditvi sodelovali naši tamburaši. Z igrjo smo imeli precej težko, preden smo jo spravili v tek, sedaj gre v najlepšem redu in upamo, da bo odšel vsak z lepim vtisom iz naše skromne dvorane. Igra je nad vse zabavna, tako da se bo vsak prav in srea nasmejale. Začetek bo ob pol štiri. Vstopnice dobite v predprodaji v nedeljo po prvi av. maši in po deseti sv. maši; popoldne pa pol ure pred začetkom igre. Vsi prijatelji veselja in prosvete so uljudno vabljeni. Pridite, ne bo vam žal! Prihitite na našo lepo Rako vsi domači in okoličani!

Novega župnika imamo.

(Mavčice.)

Eno leto smo bili brez župnika. 20. avgusta pa smo vendar dobili novega, v osebi g. Janeža Mikuža, ki je doslej župnikoval v Sorici. Župnija mu je priredila lep in prisrčen sprejem. Med slovesnim priitkavanjem se je naš novi gospod v spremstvu gasilcev-konjenikov pripeljal do slavoloka, kjer je bila zbrana cela fara. Najprej ga je pozdravil g. župnik iz Smlednika, ki je upravljal eno leto tudi našo župnijo. Po pozdravu mu je izročil ključ od središča in žarišča cele župnije — od tabernaklja. V imenu občine ga je pozdravil g. župan Franc Tiringar, za šolo g. upravitelj Drago Kavčič, za župljane pa g. Franc Sušnik. Solska mladina se mu je predstavila po učenki Manči Habad. Marijina družba je bila navzoča z zastavo in Micika Sušnik je spregovorila nekaj lepih besed v pozdrav. Novi g. župnik je podelil nato v cerkvi blagoslov z Najsvetejšim. Zvečer je pa pevski zbor pod vodstvom vrlega organista g. Iv. Pišlarja pripravil g. župniku lepo podoknico. Pevci so lepo zapeli in tamburaši so neumorno igrali. Micika Zevnik pa je pozdravila g. župnika v imenu pevskega zbora. Našemu novemu g. župniku želimo mnogo veselih in srečnih dni med nami.

Novo društvo.

(Tremeerje.)

Med mestoma Celjem in Laškim je vas Tremeerje, v lepem kraju, ob glavni cesti. Društveno življenje te vasice je tudi že znano po svetu. Sedaj smo ustanovili Prosvetno društvo, ki ima dve sekciji: pevsko in za predavanja. Pri ustanovitvi občnem zboru, ki se je vršil dne 10. avgusta je pri-

★ Gospa, bodite dosledni in perite s pravim terpentinovim milom Gazela. Stotisoče gospodinj pere samo z Gazelo; gotovo je, da bo dobro služilo tudi vam.

stopilo k društvu 90 članov in članic. Izvolili so sledeči odbor: predsednik Rudolf Božič, podpredsednik Ivan Cencelj, tajnik Franc Slander, knjižničar Karol Berger, blagajnik Jože Gotter, preglednika računov Joško Slander in Jože Ocvirk. Upamo, da bo novoustanovljeno društvo rodilo obilen sad na polju kulture.

Gasilci.

(Globodol.)

Gasilska prireditve v Globodolu se vrši ob vsakem vremenu dne 31. avgusta ob 1 popoldne, ne pa 27. avgusta, kakor smo v zadnjem »Domoljubu« napačno poročali.

Vojaki iz Zagreba nam pišejo.

Dolžnost naša je, da se enkrat tudi mi oglašimo, kako nam gre tukaj v vojaškem življenju. Ne gre nam preslabo; pač pa se tudi ne smemo preveč pohvaliti, je pač stroga disciplina, ker če bi je ne bilo, bi ne mogli junaško braniti naše Jugoslavije. No pa če nam ljubi Bog da zdravje in srečo, se v kratkem vidimo. Zal nam je, da se te dni nismo mogli udeležiti evharističnega kongresa v Zagrebu. Sedaj pa prisrčno pozdravljeni vsi čitatelji in čitateljice »Domoljuba«, zlasti slovenska dekleta in fantje. Prejmite pozdrave od slovenskih fantov Savske Bolnišnice čete Vojne bolnišnice v Zagrebu. Jos. Petrič (Črna-Prevalje), Lovrenc Lah (Trebnje), Franc Grudnik (Šoštanj), Andrej Urh (Muta od Dravi), Alojz Kavšek (Ratiže), Tcaš Petrič (Laze pri Ljubljani), Andrejček Milavec (Planina pri Raketu), Franc Mivšek (Pleviška vas pri Zireh), Tone Tramte (Ruhna vas pri Beli cerkvi), Ivan Sešel (Misljinje), Ljopje Kleviša (Ratiže), Drago Cukjat (Št. Gotard pri Trojannah).

Shod.

(Viseje pri Hinjah.)

Dne 7. septembra se vrši pri nas velik romarski shod. V romarski cerkvi pri oltarju Marije Pomagaj bo sveta maša ob navadnem času. Častilci Matere Božje, sv. Antona in sv. Florijana, pridite v obilnem številu.

Novi zvon.

Resnici na ljubo bodi povedano, da gre za novi zvon na Gori zaslugi celih sosesk, t. j. vases

Tlaka in Gabrška gora, ker so vsi enako prispevali razen par ubožnih. Precej so pomagale tudi sosedne vasi, kar jim Bog plačaj!

Radio.

Radio program od 28. avgusta do 4. septembra.

Vsak delavnik: 12.30 Plošče. 13. Casovna napoved, borza, plošče. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 22 Poročila.

Cetrtek, 28. avg.: 18.30 Harmonika — Magister. 19.30 Otroška ura. 20 Plošče. 20.15 Jugoslovanski večer: Koncert godbe »Zarja«.

Petek, 29. avg.: 18.30 Kuharjev šramel kvartet. 19.30 Gospodinjiska ura. 20 Koncert radio kvarteta (gg. prof. Jeraj, Bravničar, Feršič, Eržen), vmesne točke poje ga. Cirila Škerlj-Medvedova.

Sobota, 30. avg.: 18.30 Slovenski šramel kvartet. 19.30 Tedenski pregled. 20 Prenos iz Belgrade. 22.15 Prenos z Blega.

Nedelja, 31. avg.: 9.30 Otvoritev lovske in šumarske razstave (prenos z velesajma). 10 Misijonska in etnografska razstava — predavanje. 10.20 O poljedelstvu. 11 Promenadni koncert (prenos z velesajma). 12 Ogled lovske razstave: razstava psov. 15 Plošče. 15.30 Ljudska igra: Cerkevna miš (Št. Jakobski gled. oler). 16.30 Samospeli g. Joža Likoviča. 20 Jugoslovanski večer, izvaja radio orkester. 22.15 Prenos z Bleda.

Ponedeljek, 1. sept.: 12 Sprehod po šumarski razstavi. 18.30 Radio orkester. 19.30 O jetiki pri otrocih. 20 Plesna glasba, izvaja radio orkester.

Torek, 2. sept.: 12 Sprehod po lovske razstavi. 18.30 Radio orkester. 19.30 Zabavno lovsko čtivo. 20 Prenos iz Zagreba. 22.15 Prenos z Bleda.

Sreda, 3. sept.: Opoldanski program odpada. 18.30 Radio orkester. 19.30 Jurčičevi zbrani spisi. 20 Rezervirano za prenos iz Prage.

Rekord. »Vaš mož govori sedem jezikov, to je čudovito.« — »O, jaz znam še več.« — »Kako bi bilo to mogoče?« — »Obvladam moža z vsemi njegovimi sedmimi jeziki.«

J. V.:

Novi kazenski zakon.

(Nadaljevanje.)

Prostostne kazni so tiste kazni, ki vzamejo obsojencu trajno ali za določeno dobo osebno prostost. Te kazni so:

1. Robija; to je prav za prav nekdanja težka ječa. Robija je dosmrtna ali začasna. Začasna sme trajati največ 20 let, najmanj pa eno leto; le, kjer sme sodišče odmeriti kazen po svobodni oceni, sme izreči kazen robije tudi izpod enega leta; če pa so podane kake olajšilne okolnosti, sme sodišče tudi robijo izpremeniti v strogi zapor.

Na robijo se obsodi storilec, katerega kaznivo dejanje je izviralo iz nečastnih nagibov ali pri katerem se kaže hudobni storilec z značaj.

Kazen robije se prestaja v posebnih kazenskih zavodih. Obsojenec pride najprej v samotni zapor v celi, nato (po preteku gotove dobe) v skupni zapor; odtod pride po preteku gotove dobe in pod gotovimi pogoji v oddelek za svobodnjake (t. j. poseben oddelek, ki je izven prejšnjega kazenskega zavoda ali pa celo poseben zavod); tako se kaznen postopoma izvršuje vedno milejše, pričeniši z najstrožjim načinom, pri čemer igra veliko vlogo zadržanje kaznjence v zavodu. Zadnje dobo trajanja kazni pa se kaznenec pogojno odpusti na prostost; če se v tej dobi pogojnega odpusta dobro zadrži, se mu ta čas, ki ga sedaj prebije na prostosti, vračuna

25

RAZNO

Vest jim ni dala miru. Župnik v Hieslingu je na priznici oznanil, da mu je nekdo na nekem zborovanju ukradel dežnik. Tata pozna in ga bo, če še to noč ne vrne dežnika, naslednjo nedeljo z imenom razglasil obkinstvu. Drugo jutro je našel župnik na župniškem vrtu — štirinajst dežnikov.

Oblečeni osli v paradi. Za propagando v bojkotiranju angleškega blaga so prišli Indijci v Bombayu na posebno misel. Zbrali so 111 oslov, jih oblekli v evropsko obleko in z njimi paradirali po ulicah. Namen tega je bil zasmehovanje zapadne mode, češ, da so Indijci, ki nosijo evropsko obleko, ravno tako smešni, kakor ti osli.

Katja nadloga. V vasi San Giorgio di Nogaro v Furlaniji so oni dan spravljali z nekega dvočišča velik kup na pol tegnitega dračja in slame. Ko so ženske čistile nesnago, so naenkrat začeli švigati izpod kupov

Hector Malot:

Brez doma.

Roman.

Gotovo pa je bilo, da je neka žival na svojih nadnaravno dolgih nogah hitela proti meni z naglimi skoki. Ta misel me je spravila na noge, obrnil sem se in spustil sem se v dir proti Vitalisu. Toda čudno — bolj počasi sem bežal navzdol kot sem bil šel navzgor. Vrgel sem se v gosta bodičevja in praproti; in pri vsakem koraku sem se udaril ali opraskal ob trnju.

Ko sem se ravno osvobodil iz nekega grma, sem se previdno ozrl. Žival se je bila približala, šla je naravnost proti meni.

K sreči zdaj planjava ni bila več porasla in lahko sem tekkel bolj hitro po travi.

Če pa sem še tako bežal, je šla žival še hitreje kot jaz. Ni se mi bilo treba več ozirati, čutil sem, da mi je za petami.

Nisem več dihal, tako sem bil zasopeh od tesnobe in od brezumnega bega. Tedaj sem se s poslednjim naporom vrgel svojemu gospodarju pred noge, vsi trije psi pa so se nenadoma dvignili in glasno zalajali.

Druga nistem spravil iz sebe kot te dve besedi: »Žival, žival!«, katere sem neprestano ponavljal. Zdajci sem zaslišal med pasjim vpitjem glasen smeh. Obenem mi je gospodar položil roko na ramo, me obrnil in smeje rekel:

»Ti sam si žival. Le ozri se, če si upaš.«

Njegove besede, še bolj pa njegov smeh so mi vrnil pogum. Odprl sem oči in pogledal v smeri njegove roke.

Prikazen, ki me je bila spravila v blazen strah, se je ustavila in nepremično stala na cesti.

Priznam, da sem se še enkrat stresel od strahu, toda ker nisem bil več sredi poljane in je bil Vitalis tukaj ter so me psi obdajali, me ni več navdajala groza pred samoto in tišino.

Opogumil sem se torej in jo pogledal naravnost. Je bila žival?

Je bil človek?

Imela je človeško telo, glavo in roke.

Kosmata koža pa, ki jo je popolnoma pokrivala, je bila živalska in stala je na dveh dolgih suhih nogah.

Čeprav je bila temna noč, sem vendar te podrobnosti razbral, ker se je ta velikanska senca kot črna alika odražala od neba medlo razsvetljenega od neštevilnih zvezd.

Dolgo bi bil najbrže čakal z vprašanji; tedaj pa je moj gospodar nagovoril prikazen. Vprašal jo je namreč:

»Ali bi mi mogli povedati, če je še daleč do prve vasi?«

Ker mu je govoril, je pač moral biti človek.

Toda v odgovor je zazvenel suh smeh, podoben ptičjemu kriku.

Bila je torej žival? Vseeno je moj gospodar nadaljeval svoja vprašanja, kar se mi je zdelo popolnoma nes pametno, saj nam živali ne morejo odgovoriti, čeprav včasih razumejo, kaj jim rečemo.

Koliko je bilo tedaj moje začudenje, ko je ta žival rekla, da v okolici ni nobene hiše, pač pa ovčja staja, kamor nam je svetoval, naj gremo.

Kako da je govoril, ko je vendar imel tace?

Če bi se drznil, bi stopil bliže, da bi videl, kakšne so te tace. Čeprav ni bil zloben, se vendar nisem

v kazni in s potekom tega roka je kaznjene prost. Če pa je v tem času obsojen radi kakšnega novega kaznivega dejanja, se mu pogojni odpust ukine in čas, katerega je bil prestal na prostosti, se mu ne vračuna v kazni, pač pa mora izdržati kazni do konca poleg kazni za novo kaznivo dejanje. Pogojni odpust pa se mu ukine tudi v slučaju, da ne izpolnjuje še drugih pogojev, pod katerimi je bil izpuščen na svobodo, n. pr. da ne prijavi oblasti izpremembe svojega bivališča ali da se ne drži prepovedi obiskovanja krčem itd. En primer pogojnega odpusta: tisti, ki so prvič v kazenskem zavodu in niso bili že kdaj prej obsojeni radi zločinstva, se smejo že po polovici izdržati kazni pogojno odpustiti, pod pogojem, da se more z razlogom upati, da so se poboljšali oziroma da se bodo odslej dobro vedli in so po svojih sredstvih in močeh povrnili vso škodo, ki so jo bili prizadejali s svojim kaznivim dejanjem. Če je bil torej tak obsojenec obsojen na 5 let robije, more že po dveh in pol letih na svobodo; seveda se mora v tej dobi (v nadaljnjih dveh in pol letih) strogo držati pogojev, pod katerimi je bil odpuščjen. — Strožje pa je za tiste, ki so drugič v kazenskem zavodu ali se niso držali predpisanih pogojev ter jim je bil pogojni odpust ukinjen. — Celo tisti, ki so obsojeni na dosmrtno robijo, se morejo, če so prvič v kazenskem zavodu, po 15 letih, če pa so drugič, po 18 letih pogojno odpustiti na prostost. Tisti pa, ki so bili obsojeni na smrtno kazni, ka jih je kralj pomilostil in se jim je izrekla prostostna kazni, se mo-

rejo pogojno odpustiti po 20 letih izdržane kazni.

Iz povedanega vidimo, da morejo celo tisti, ki so obsojeni na dosmrtno robijo, priti slednjič vendarle na prostost; namen pogojnega odpusta je, uvesti kaznjenca polagoma v pošteno življenje ter ga prilagoditi človeški družbi tako, da ji odslej ne bo več nevaren. Tak, vedno milejši postopek izvrševanja kazni privede polagoma kaznjenca k rednemu življenju na prostosti, da sam ne ve, kdaj je bila kazni prestana. Kaznjencu, ki je sicer pošten človek, ki pa je storil zločin v kaki posebni priložnosti (n. pr. v razburjenju), je na ta način dana možnost, da prav kmalu prestane pravo kazni, saj lahko že po polovici prestane kazni zopet pride na prostost (glej zgoraj!).

2. Zatočenje je prostostna kazni, ki je do letos pri nas nismo poznali. Podobna je ta kazni kazni robije, a izvrševanje kazni je blažje. Na zatočenje se ob-

Lovske puške

kupite najceneje pri
F. K. KAISER, puškar, Ljubljana
Kongresni trg št. 9

Z našo UMETNO

moštovo esenco „Mosfin“

si lahko vsakdo s malimi stroški pripravi izvrstno obstojno in zdravo domačo planjo. Cena 2 steklenici za 100 litrov Din 30.—, po pošti Din 50.—. Dobi se samo v drogeriji A. Kana, Ljubljana in drogeriji M. Kane, (Wolfraam) Maribor, Gespeška ulica 33.

upal; molče sem pobral svojo torbo in sledil svojemu gospodarju.

»Ali vidiš zdaj, česa si se tako bal?« me je vprašal spotoma.

»Da, ne vem pa, kaj je to. Kaj so velikanj v tej deželi?«

»Da, kadar imajo nogače.«

In razložil mi je, kako imajo prebivalci planjave dva dolga droga z ostrogo, kjer si privežejo noge, da prehajajo svoje peščene in močvirnate kraje.

»In tako postanejo za strahopetne otroke velikanj s kilometrskimi škornji.«

X.

Pred sodniki.

Prijetno mi je v spominu mesto Pau, kjer veter skoro nikdar ne piha.

Razumljivo je, da mi je prijala ta ugodnost, ker smo tam ostali preko zime in živeli na cestah, na javnih trgih in na sprehajališčih.

Vendar nismo zaradi te prijetnosti tako dolgo ostali v istem kraju, temveč zaradi okolnosti, ki je bila pri mojem gospodarju vsemogočna — mislim namreč obilnost naših dohodkov.

In res smo imeli celo zimo otroške poslušalce, ki se niso naveličali našega vzporeda in ki niso nikdar kričali: »To je vedno ista stvar!«

Večinoma so bili to angleški otroci, debeli dečki rožnatega lica in ljubke majhne deklice z velikimi rožnati očmi, skoro tako lepimi kot jih ima Dolee. V tistem času sem spoznal piškote in kekse in drugo suho pecivo, s katerimi so si doma nabasali žepa in katere so potem velikodušno razdelili Joli-Courju, osom in meni.

Ko so topli dnevi oznanjali prihod pomladi, je postalo naše poslušalstvo redkejše in večkrat so po predstavi prišli otroci in so stisnili roke Joli-Courju in Capiju. Bilo je to za slovo, naslednjega dne jih nismo več videli.

Skoro smo bili osamljeni na javnih trgih in tedaj smo tudi mi začeli misliti na to, da zapustimo šetališča v drevoredih in parkih.

Nekega jutra smo se torej znašli na poti in kmalu smo izgubili iz vidika stolpe Gastona, Phoebusa in Montausetja.

Zopet smo pričeli prejšnje cigansko življenje in hodili smo na slepo srečo po daljnih potih.

Dolgo časa, sam ne vem koliko dni, da, koliko tednov smo hodili kar naprej po dolinah in gričih, tako da smo vedno na desno videli sinje vrhove Pyrenejev, ki so sličili nakupičenim oblakom.

Nekega večera smo dospeli v veliko mesto, ležeče na bregovih reke sredi rodovitne planjave. Hiše so bile večinoma grde in zidane iz rdeče opeke. Ceste so bile tlakovane z ostrim kremenjem, ki je bilo trdo za potnika, ki je prehodil čez dan kakih deset milj. Gospodar mi je rekel, da smo prišli v Toulouse in da bomo tukaj ostali dalj časa.

Drugo jutro je bila kot po navadi naša prva skrb, da si poiščemo primerne kraje za naše predstave.

Našli smo jih precej, ker šetališče ne manjka v Toulousei, zlasti ne v sosesčini botaničnega vrta. Tukaj je velika trata, obsenčena od lepih dreves, kamor se steka več velikih drevoredov. V enem teh drevoredov smo se ustavili in že koj po prvi predstavi smo imeli številno občinstvo.

K nesreči je redar, ki je imel službo v tem drevoredu, nerad videl našo predstavo in je hotel doseči, da zapustimo ta kraj, bodisi že da mu psi niso bili

sodi storilec za težka kazniva dejanja, ki pa niso storjena iz nečastnih nagibov in katera ne kažejo storilčevega hudobnega značaja. Primer: ranjen vojak na bojnem polju se bori s smrtjo; v neznošnih mukah prosi tovariša, naj ga reši s tem, da ga ustrelji, kar mu drugi, kateremu se ranjeni tovariš smili, ugodi. Dejanje, ki ga je izvršil ta vojak, je kljub temu kaznivo — a ni storjeno niti iz nečastnega nagiba niti ne kaže hudobnosti storilčevega značaja; kaj drugega bi bilo, če bi ga ustrelil zato, da bi se polastil njegovega denarja.

Zatočenje ne sme trajati več kot 20 let in ne manj kot eno leto (razen v slučajih, ki sem jih navedel pri robiji). Zatočenje ni nikdar dosmrtno, temveč le začasno. Izvršuje se na podoben način kot kazni robije, vendar je to izvrševanje blažje; izvršuje se v posebnih kazenskih zavodih, na vsak način pa ločeno od robije.

3. Strogi zapor je prav za prav nekdanja ječa, dasi ni povsem istoveten z njo. Na strogi zapor se obsodi storilec kaznivega dejanja, ki izvira iz nečastnih nagibov, vendar pa to dejanje ni tako težke vrste, da bi zaslužilo robijo. Strogi zapor ne sme biti daljši od petih let, ne krajši od sedmih dni. Če traja eno leto ali več, se prestaja v posebnih kazenskih zavodih, krajši pa v sodnih zaporih. Vse, kar velja za strogi zapor, velja tudi za

4. zapor (t. j. navadni), le da se na to kazni obsodi storilec za manjša kazniva dejanja oziroma za taka, ki niso storjena iz nečastnih nagibov, vendar niso tako težka, da bi zaslužila zatočenje.

Če so podane olajšilne okolnosti, se

veliki modrasi. Zenske so jele vpliti, pritekli so moški in začel se je boj med ljudmi in golazmjo. Toda kač je bilo vedno več, čeprav so jih kakih 50 pobili. Ljudje so se prestrašili in se začeli zaklepati v hiše, strpe nima se je pa zalezla po poljih. Vaščani so v velikem strahu.

Koliko bojnih ladij imajo veselice. Anglija 16 velikih bojnih ladij, 52 križark, 140 rusilcev, 52 podmornic; Amerika 18 velikih bojnih ladij, 32 križark, 309 rusilcev, 122 podmornic; Japonska 6 velikih ladij, 34 križark, 104 rusilcev, 69 podmornic; Francija 9 velikih ladij, 15 križark, 94 rusilcev, 52 podmornic; Italija 4 velike ladje, 14 križark, 65 rusilcev, 45 podmornic; Rusija 4 velike ladje, 4 križarke, 32 rusilcev, 15 podmornic; Nemčija 3 velikih ladij, 8 križark, 24 rusilcev in nobenih podmornic. Anglija in Japonska imata razen tega še po 4 bojne križarke. Anglija gradi 9 križark in jih namerava graditi še 3. Amerika pa gradi 8 križark in jih namerava graditi še 15, Francija pa gradi 4 in namerava graditi še 1. Od Lednega do Crnega morja. Prihodnje leto bodo v Rusiji začeli

more strogi zapor izpremeniti tudi v navadni zapor oziroma tudi v denarno kazen.

Vse kazni na prostosti se izvršujejo ločeno z ozirom na vrsto in trajanje kazni, ločeno po spolu in starosti, pa tudi po posebnostih obsojenih oseb. Posebej pomnim, da obstoja v kaznilnicah dolžnost dela, od katerega ni nihče izvzet razen tistih, ki jim zdravnik zabrani delo. Delo je primerno stanu in zmožnosti kaznjencev. Po potrebi se morejo poslati kaznjenci tudi na delo izven zavoda, vendar morajo biti tu ločeni od svobodnih delavcev. Nosijo posebno obleko; hranijo se po predpisih, nikakor pa ne po svoji volji.

Dnevi, katere prestane kaznjencev v bolnici, se vračunajo v kazensko dobo, ne pa dnevi, ki jih kaznjencev prebije na begu. (Nadaljevanje.)

Radovan Hrastov:

Sprehodi po tujih krajih.

(Dalje.)

2. Na Tirolsko sem vanjrov...

Saj je znana ta pesmica, ne!

Casih, ko še ni bilo železnic, ko smo Slovenci imeli svoje domove še višje na Koroškem in na Stajerskem, kot jih imamo danes, v tistih časih so naši fantje in možje mnogo zahajali na Tirolsko. Delat so hodili. Tirolska ima z našimi kraji mnogo skupnosti; je to lepa dežela, kmetje so poljedelci, mnogo se pečajo z živinorejo; ljudstvo je zelo verno.

Iz Ljubljane se vozim že od večera. Vso noč. Skozi Koroško, čez Solnograško.

Vlak drdra v noč, hitimo in ne obstajamo skoro nikjer. Vozimo po dolini, ob tih reki, mimo polj, pod strmimi gorami, v budeči se dan... Sami lepi kraji, čudovito podobni naši Gorenjski!

Tudi Tirolska je dežela tujskega prometa. Tisoči in tisoči prihajajo vsako leto, poleti in pozimi, spomladi in jeseni, vsak čas, zdaj v gore, na snežene planjave s smučmi, zdaj v letna kopaljšča, letovišča, v zelene gozdove k odpočitku. Ljudje po svetu so podjetni, znajo; mi doma še ne cenimo dovolj tujskega prometa, nismo podjetni dovolj, imamo predsedke do tujih ljudi, celo sami hodimo rajši na tuje na počitnice, ne maramo ostajati v domačih krajih, ki so takisto lepi, pa še kako!

Schwarzach. Postaja med gorami, stisnjena v dolino, k tlom, ob reko. Pridrdrali smo vanjo izpod snežnikov, hudo nizdol, po ovinkih, skozi gozdove, skozi predore, mimo hudournikov, vodopadov. Globoko zdolaj gledamo vasi, skrite ob reki in bregovih, zadnje luči ugašajo po cestah, nastal je dan.

Na postaji razdele vlak v dva dela. Glavna proga teče dalje proti Solnogradu, mi pa zavijemo v Inomost. Pred vozove vprežajo električno lokomotivo: tiho, brez šuma, brez dima, ampak kako gremo! Globoko v sotesko zavijemo, poleg bobneče in divjajoče, umazano rjave reke se pehamo, hitimo, strmimo, občudujemo: vozimo pod vrhovi, ki se bohotijo nad ozko dolino, gremo mimo Visokih Tur, zremo in gledamo nazaj in navzgor, kjer se vije proga, po kateri smo se bili pripeljali v Schwarzach.

Pridemo v dolino Pintzgau. Znano ime se vam zdi; seveda, saj odtod izhaja najboljša pasma živine: pincgauska pasma krav, konj,

koz in ovac. Nobenih njiv ne vidimo, nobena žita, nobenih sočivnih rastlin, pa je dolina dolga, zelo dolga. Sami travniki, pašniki, gozdovi. Le tu in tam njiva ovska, pomešana z deteljo. Živinoreja je tu vir in bistvo vsega, od nje edino še žive prebivalci. In kot veste, ime je prišlo v svet, se ceni, se upošteva: pincgavska pasma!

Pa mi! Tudi našim kmetom bi se dobro izplačala živinoreja, pošteno negovana oskrba živine, smotreno gojena in izboljševana za naše razmere. Zgledi kažejo, da gre — in vendar ne gre! Premalo verjamejo, premalo zaupamo, premalo se učimo, premalo se brigamo, skoraj nič se ne zanimamo, se ne prizadevamo, — to je naš greh, naša hiba, bridka lastnost. Imamo knjig, lepih, koristnih, temeljito pisanih, s slikami ponazorjenih, imamo predavanj, pobude, — vse vkup ne pomaga, dokler velja, kot govore mnogi: kakor moj oče, ded in praded, tako jaz, pa amen!

To pa ne drži! Novi časi, nove razmere, novi ljudje, nov način vsega — tudi za opravljanje in krmiljenje živine. To dejstvo mora prodreti do vseh, do vsakega; potem bo morda sčasoma nastopilo zboljšanje. Zdaj pa le tožimo, jamramo, se pritožujemo nad slabimi časi, pa čakamo, kdo nam bo pomagal s podporo.

Napačno razumel. Učiteljica je z otroki porazgovarjala mladev. Cepce so v miniaturi dečki naredili pri ročnem delu. Učiteljica vpraša: »Kako pa pravimo možu, ki mlati, ki rabi tak-le cepce?« — Kurantov Ladko se odreže: »Tepec«.

V vsako hišo »Domoljuba«!

26

graditi kanal, ki bo vezal Ledeno morje s Kaspijskim jezerom. Pozneje hočejo zgraditi kanal, ki bo preko Volge in Dona omogočil promet med Ledenim in Črnim morjem. Kanal bo tako globok, da bodo po njem lahko vozile 100 m dolge in 15 m široke ladje.

Eno uro pred smrtjo se je poročil v Trevisu neki 23 letni trgovec s svojo 16 letno izvoljenko. Ženin je že bil na smrtni postelji, ko je prihitiela hitca nevesta. Nekaj časa po poroki je ženin prejel tudi zakrament sv. poslednjega olja. Par minut za tem je izdihnil.

5 ur je kadila cigareto. Berlinski ženski kadilni klub je priredil tekmo, katera izmed cenj, dam bo več časa vlekla eno cigareto. Zmagovalca jo je cucala 5 ur in 17 min. in dobila spominsko kolajno.

Od strani. A: »Cuj prijatelj, pred kratkim je nekdo izumil srajco brez gumbov.« — G (pogleda ženo): »Take srajce jaz že dolgo nosim!«

Niso žejni. V Berlinu je 19.983 krčm, gostiln in restavracij. Za vsakeh 280 ena.

všeč, bodisi da smo ga cvirali v njegovem službovanju ali pa morda še iz drugih vzrokov.

V našem položaju bi bilo morda najbolj umestno, da bi se umaknili njegovi sitnosti, ker boj med ubogimi potujočimi igralci, kot smo bili mi, in med stražnikom ni bil enak; moj gospodar pa je o tem drugače sodil.

Čeprav je bil le ubog star kazač učenih psov — vsaj za enkrat je navidezno — je bil vendar ponosen; razun tega, je mislil, da je pravica na njegovi strani, vsaj tako mi je pojasnil in bil je prepričan, da je varen do tedaj, da se ne pregreši proti zakonu ali policijskim predpisom.

Uprl se je torej stražniku tedaj, ko nas je hotel izgnati iz drevoreda.

Kadar se moj gospodar ni hotel udati jezi, ali kadar se je hotel norčevati iz koga — kar se je dostikrat zgodilo — je imel navado, da je nastopal s pretirano vljudnostjo: če si ga tedaj slišal govoriti, si mislil, da stojiš pred imenitnim človekom.

»Preslavni zastopnik oblasti,« je odgovarjal s klobukom v roki stražniku, »ali mi morete pokazati zapoved, izvirajočo od imenovanega oblastva, po kateri bi bilo prepovedano najnižjim glumačem, kot smo mi, izvrševati njih borno obrt na tem javnem prostoru?«

Stražnik je odgovoril, naj se ne prepira, temveč naj posluša.

»Vsekakor,« je odvrnil Vitalis, »stvar tako razumem; tudi Vam obljubim, da se pokorim Vašemu povelju takoj, ko mi pojasnite, v imenu katere postave mi ukazujete.«

Tega dne nam je stražnik obrnil hrbet in moj gospodar ga je spremljal s sklonjenim hrbtom, s klobukom v roki in se je tiho smejal.

Toda drugega dne se je stražnik vrnil, prestopil

vrvi, ki so obdajale naše prizorišče in se pojavil ravno sredi predstave.

Nataknite svojim psom nagobčnike,« je narhulil Vitalisa.

»Nagobčnike mojim psom?«

»Postava je taka, menda ji poznate.«

Ravno smo igrali »Ozdravljenega bolnika« in ker smo mi, izvrševati njih borno obrt na tem javnem stvo pazljivo sledilo.

Stražnikova prekinitve je torej povzročala nevoljne vzklike:

»Ne prekinajte!«

»Počakajte vsaj, da se konča predstava!«

Toda s kretnjo je Vitalis prosil za mir in vsi so utihnili.

Petem se je odkril tako globoko, da je perje na njegovem klobuku pometalo po tleh, se približal stražniku in se trikrat globoko priklonil:

»Ali ni preslavni zastopnik oblasti zapovedal, naj svojim igralcem nataknem nagobčnike?«

»Da, storite to čimprej!«

»Nagobčnik Capiju, Zerbínu in Dolceu!« je vzkliknil Vitalis bolj proti gledalcem kot proti stražniku. »Toda Vaša Visokost menda ne misli na to! Kako bo slavni zdravnik Capi, znan po vsem svetu, mogel predpisati nesrečnemu Joli-Cocurju zdravila; ki mu izženejo jezo, če nosi imenovani Capi na svojem nosu torbo? Če bi bila vsaj kaka druga priprava, bolj primerna njegovemu zdravniškemu poklicu, bi še šlo, a kaj takega se človeku ne natakne na nos.«

Na te besede je zagrmel splošen krohot in nežni otroški glasovi so se pomešali z goltnimi glasovi njih staršev.

Ojunačen po tem odobravanju je Vitalis nadaljeval:

Sovražniki Cerkve in njena nepremagljivost.

Na pragu 19. stoletja se je tresel ves svet pred mogočnim Napoleonom. Lotil se je tudi papeža Pija VII, ko ga je ukazal prepeljati na Francosko. Tako sta si stala nasproti v gradu Fontainebleau: papež in cesar. »Odslej naj ima papež svojo rezidenco v Parizu! Kire! Ali ste pri volji to storiti ali ne?« — »Ne morem,« odgovori papež mirno. Nato Napoleon urova papežovo državo; papež pa ga izobči. Napoleon se pričo papeževe kazni porogljivo smeji čes: »Radi tega še dolgo ne bodo padale puške mojim vojakom iz rok.« — Minejo tri leta in Napoleon piše iz Rusije: »Mojim vojakom padajo od lakote in mraza puške iz rok.« Ze poprej premagan po navojvodu Karolu, pa govori, bežeč preko Donave: »Talleyrand, Talleyrand, bo vendarle res, kar si mi svareče dejal: »Sire, nikar se ne lotite papeža.« — »Kdor od papeža je, umrje,« pravi francoski pregovor in to je skušil tudi Napoleon, pregnan na otok Elbo.

Leta 1874. je v Nemčiji divjal takoiimenovani »kulturni boj«. Mnoge škofe in duhovnike so zaprli, ker niso hoteli odnehati, od sv. maše, poučevanja in krščevanja otrok, od previdevanja bolnikov in ker niso hoteli odobriti in priznati Cerkvi sovražnih državnih postav.

»Ta stvar ne bo prinesla blagoslova naši družini« je svarila katoliško misleča cesarica Avgusta cesarja Viljema I. Pa zastonj so bile njune besede; toda glej! — 40 let pozneje (1918.) beži njegov vnuk cesar Viljem II., po isti poti na Holandsko v pregnanstvo, po kateri je moralo bežati za časa »kulturnega boja« toliko duhovnikov.

Stara Avstrija je sklenila s Pijem IX. konkordat l. 1855. a konkordat je vzbudil hudo nasprotstvo. Ze 1868 je državni zbor razveljavil njegove določbe glede šolstva (Cerkvi se odvzame nadzorstvo), deloma glede sv. zakona (uvede se zasilni civilni zakon) in glede veroizpovedanja (določi se, da sme otrok, ki je dovršil 14. leto, poljubno izpremeniti svoje veroizpovedanje). Leta 1870. je vlada konkordat sploh preklcala, čes: vsled nauka o nezmotljivosti papež ni več ista oseba; ker s tem odpade en del, tudi drugi ni več vezan na dvostransko pogodbo. Leta 1874. je državni zbor kljub protestu papeževemu zopet sklenil več postav, ki so bile naperjene proti Cerkvi. V novejšem času tik pred svetovno vojno je stara Avstrija celo uradno podpirala — posebno med nemškim narodom — prcticerkveno gibanje, ki si je prizadevalo katoličane odtrgati proč od Rima («Los von Rom».).

A glej! Časi se spreminjajo. Ko se je začela svetovna vojna, je že takoj v začetku prosil avstrijski poslanik papeževga blagoslova za avstrijsko orožje. Toda papež je odgovoril: »Povejte cesarju, da ne blagoslavljajam niti vojne, niti tistega, ki jo je hotel. Blagoslavljajam mir!« Veleposlanik je potem prosil blagoslova za cesarjevo osebo, a Pij X. je odgovoril: »Morem samo prostiti Boga, da bi mu odpustil.« Še več! Papež je naravnost svaril pred vojno. Po sarajevskem umoru namreč, ki je bil začetek svetovne vojne, je papež Pij X. dunajskemu apostolskemu nunciju poslal pismo, namenjeno cesarju Francu

Jožefu. Danes je dokazano, da je bilo to pismo resnično poslano. Po pismu je sledil papežev telegram. Brzjav je bil cesarju izroččen z veliko zamudo; nuncijeje moral dolgo čakati preden je bil sprejet. Pij X. si je tudi dal poklicati vatikanskega avstrijskega veleposlanika in mu je rekel, da roti cesarja, naj svojih sivih las nikar ne oškropi s krvjo cele Evrope. Toda Franc Jožef in njegova Avstrija nista ubogala papeža. In danes? Stari Habsburg je bil razpršen in starodavna Avstrija se je sesula — medtem ko duhovna sila papeštva raste od dne do dne. Pred svetovno vojno je imel Vatikan zastopnike pri 13 državah, danes pa pri 42.

V Rusiji so pravoslavni cari kaznovali prestop iz pravoslavlja v Katoliško cerkev še l. 1905 z batinami in pregnanstvom v Sibirijo. — Danes pa carjev — papežev ni več, medtem ko pravoverni pravoslavni Rusi izrekajo svojo hvaležnost rimskemu papežu za vso njegovo skrb. Kako lepo zahvalno pismo je n. pr. pisal nedavno varšavski metropolit Dionizij, poglavar vseh pravoslavnih vernikov v Poljski, kjer pravi med drugim: »Dokler ne more z onstran sovjetske meje k nam prodreti resničen glas hvaležnosti, smatram za svojo dolžnost in pravico, da v imenu nedolžnih trpinov, obsojenih k molčanju, jaz izrečem najiskrenejšo in najtoplejšo zahvalo Vaši Svetosti, kot onemu, čigar volja, bratska ljubezen in težnja po Kristusovi resnici je obudila čudež občekršćanskega zedinjenja v molitvi ter prinesla tolažbo našim zatiranim bratom v sovjetski Rusiji.« —

Novе knjige.

»Stori tač Navodilo za lepo vedenje. Lepo vedenje je zlasti naraven izraz lepe duše, zato si mora resnično lepo vedenje prisvojiti le človek, ki ima lepo dušo. Nauk o lepem vedenju je koristen vsem, ker so se uveljavili v družbi nekateri običaji, katerih se je treba držati. Tako pravi ta lepa knjiga v začetku. Za naše fante in dekleta je ta knjiga pravi zaklad navodil za dostojno obnašanje vsepovsod. Vsi smo čutili, da nam je taka knjiga nujno potrebna; večkrat smo je pogrešali. A da jo bomo dobili v tako lepi opremi, si nismo od daleč mislili. Vsaka stran je umetnina zase. In vsebina! Ne ene besede ni odveč, pa vendar vse tako po domače in jasno povedano! Ne vemo, komu bi bolj čestitali: ali piscu, ki je tako mojstrsko zbral vso tvarino in jo tako pregledno razdelil, ali tiskarju, ki je delo naravnost umetniško izvršila, ali naši mladini, ki je dobila tako dragocen zaklad. Knjigo razpošilja Društvena nabavna zadruga, Ljubljana, Ljudski dom.

30 slovenskih narodnih napašic in zdravic. Za mešani zbor harmoniziral Ant. Grum. Cena 10 Din. Založila Jugoslovanska knjigarna. — Slovenci radi pojemo. Zlasti pri kozarcu vinca, pa naj bo to na novi maši ali na občeti ali na izletu ali kjerkoli. Zal da velikokrat ne znamo lepo zapeti. Ta zbirka nam nudi menda vse zdravice, ki jih pojejo pri nas. Vsak pevski zbor se jih z lahkoto nauči. Prevodjeje in pevec, sezite po njih in dajte Slovencev lepim veselih pesmi. Te bodo smrt za divje opletarijsko kričanje in surovost.

Krojaci, šivilje, nešivilje, pletilje!

Ako hočete v jeseni delati z modernimi kroji, vdelečite se krojnega tečaja, ki se prituje

9. septembra

Poučevalo se bode najnovejše lesenske kroje in modele tako, da boste jeseni lahko nastopili službo, samostojno delali. Revnejšim znižane

Krojno učilišče, Ljubljana, Stari trg 19

Vsak kmet mora biti član svoje stanovske organizacije!

Mali oglasnik

Iščemo prodajalce

po deželi za posnemalnike, brzoparilnike, pletilne stroje, kolosa itd. (tudi kot postranski zaslužek). »Tehna« družba, Ljubljana Mestni trg 25 I.

Hlapec

pošten, vajen kmetkega dela in konjev dobi službo v župnišću, ki jo lahko nastopi takoj. Pojasnila daje: Poljak, župnik, Sostro p. Dol. Hrušica.

Kmetško dekle

pošteno sprejemem za kmetka ingospodinjaska dela. Ivana Hočvar, Mehinje p. Kamnik.

Malo posestvo

ležeče v Sraslih obč. Št. Rupert na Dol., ¼ ure oddaljeno od žel. postaje Mirna prodam s hišo in gospodarskimi poslopi. Porastvo je arondirano, z raven gozd, vinograd in sadni vrt. Najnižji ponudek 39.000 Din. Anton Smolič, star., Zabukotje 20, Št. Rupert, na Dol.

Krasno posestvo

14 oralov najboljše zemlje, obširna gospodarska poslopja pripravna tudi za vsako obrt, tik glavne ceste in komaj 10 minut od železnice, vsled starosti takoj proda A. Dolinar, Svetje p. Medvode.

Mizarškoga vajenca

sprejme takoj Josip Kocijan, mizar. Vižmarje 84.

Učenca za mizarško

obrt z vso oskrbo v hiši sprejme Henrik Florjančič, mizarstvo, Vižmarje 6.

Vajenca

ki ima veselje do mizarstva, sprejme Jože Oblak, mizar, Škofja Loka.

Novoškega vajenca

sprejme takoj Franc Barič, Svabičeva 13, Trnovo, Ljubljana.

Malo hišo, vrt in

zemlje kupim najrajši na Gorenjskem. Ponudbo na upravo »Domoljubac« pod »Mala hiša« št. 9641.

Stroj za izdelovanje

cementne opeke se proda. Cena po dogovoru. Poltave se pri Franc Turk, Bršljin pri Novem mestu.

Sprejemem vajenca

za čevljarstvo obrt. Vsa oskrba v hiši, Jernej Kurent, Črnuče pri Ljubljani.

Prodaj

železen stroj za izdelavo cementne strešne opeke (dvojno zarezne) s 500 železn. modelov z močnim železn. stojalom, 140 sušilnih polic, vse v najboljšem stanju. — Cena po dogovoru. — Janko Snodice, Orehoviče p. Kranj.

Trgovskega vajenca

poštenih staršev, ki ima res veselje do trgovine, sprejemem v manufakturno trgovino. Ponudbe na upravo pod »Pošten« št. 9682.

Vrtnarskega vajenca

sprejme vrtnarstvo Ivan Simenc, Lepi pol 24, Ljubljana.

Večje posestvo

dam v najem ali prodam na drobno ali pa vse skupaj. Posestvo v najboljšem stanju, obsega 80 mernikov posesti, poleg še travniki in gozdove za uporabo. Zivine se lahko redi 12 glav. Najemnik ot. najemniki nastopijo lahko takoj že v jeseni. Posestvo je v lepi legi v Spodnjih Dupljah, obč., Križe, p. Križe na Gorenjskem. Tik železnice in cerkve. — Naslov pove uprava pod št. 9644.

Gospodar. poslojpe

na Gorenjskem v lepem prometnem kraju z gostinskiško in trgovsko pravico, so proda eventualno se odda tudi v najem. Natančni podatki se dobe pri Franc Raaiiger, Radovljica.

Čevljarškoga vajenca

sprejme Joško Sedlar, Ljubljana, Hrvaški trg št. 4.

Na stanovanje

in hrano se sprejmejo trije dijaki pr. ošole. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Novem mestu.

Posestvo

na lepi legi 3 ½ orala, zidana hiša, hlevi leseni, vse z opeko krito, njive travnik, vinograd, gozd in sadonosnik, prodam za ceno 45 tisoč Din. — Franc Kanka, Stanoško št. 39, p. Poljčane.

Božja pot na Dobrovi p. Ljubljani

Vsako nedeljo in praznik — do vstetega 14. septembra — ko se vrše ta romarski shodi, bo vozil avtobus vsako uro na Dobrovo in nazaj v Ljubljano. Postajališče v Ljubljani ima na Rimski cesti pred gostil. **Novak** ali pa na dvorišču te gostil.

Otvoritveno naznanilo

Cenjenim prebivalcem Dolenjske naznanjam, da otvorim začetkom septembra lastni zobni atelje v Trebnjem, v hiši g. Tomica, in se p. t. občinstvu najtopleje priporočam. Cene zmjerne, delo sohdno. **IVO KORDAN**, konc. zobotehnik, Trebnje na Dol.

Wiener Messe

od 7. do 13. sept. 1930 (Rotunda do 14. sept.)

POSEBNE PRIREDITVE:

Modni salon kožuvin / Sejem za čevlje in usnje / Sejem pohištva / Reklamni sejem Razstava »Christliche Kunst«

MEDNARODNA RADIO-RAZSTAVA

Sejem železnega in patentiranega pohištva Moderna pisarniška oprema / Razstava živil in nasladil / Stavbni in sejem za zgradbe cest / Tehnične novosti in iznajdbe / Francoska, grška in indijska kolektivna razstava Poljedelska in gozdarska razstava s III. avstrijskim živalskim sejmom.

Brez vizuma! S semsko izkaznico in poltnim listom prestop avstrijske meje prost / Madžarski tranzitni vizum se izda proti predložitvi sejske izkaznice na meji / Znatne ugodnosti glede voznih cen na jugoslovanskih, madžarskih in avstrijskih železnicah, po Donavi, na Jadranskem morju, kako tudi v značnem prometu / Pojasnila vseh vrst, kakor tudi sejske izkaznice (po 50 Din) se dobé pri

WIENER MESSE A. G., WIEN VII

kakor tudi za časa jesenskega sejma v Leipzig pri informacijskem uradu v Leipzigu, Avstrijski sejski urad, ter pri časnih zastopstvih v

Ljubljani: Avstrijski konzulat, Dunajska c. 31
Josip Zidar, Dunajska cesta 31
Zveza za tujski promet v Sloveniji
Dunajska cesta 1

Edino najboljši

Šivalni stroji in pletilni švic. „Dubied“ stroji ter koleša za rodbino, obrt in industrijo so le

Jos. Petellica

Oruzner, Adier
Najnižje cene! Tudi na obroke
Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika.
Pouk v vezenju brezplačno.
Večletna garancija.

Tomaževo žindro

19.2% za gojenje travnikov, vrtov, sadonosnikov, kakor tudi čistilnike za žito ima vedno na zalogi

„MERKUR“ PETER MAJDIČ, KRANJ

Fige in brinje

ima zopet na zalogi

FRAN POGACNIK, LJUBLJANA, Dunajska c. 36

SODE in KADI

vseh velikosti po najnižji ceni ima vedno v zalogi **FRAN REPIČ, sodar, Ljubljana, Trnovo.** — Kmetovalcem izdelujem iz lastno pripeljanega lesa.

Imam veliko izbero najboljših harmonik pravega domačega izdelka, za katere jamčim 2 leti. Prosim, da si pred nakupom ogledate našo zalogo harmonik

Fr. Kucler

izdelovalnica harmonik, postaja
Drenov grič p. Vrhnika

Usnje

Svojo bogato zalogo priporoča za jesen in zimo

J. Lavrič. Št. Vid pri Stični

Kupuje surove kože in sprejema ste tudi v stroj

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks in kovaški premog Vam nudi

Dr. Žbica Mrika, Ljubljana

Dunajska c. 44. Telefon 2829

Vreče

Kdor rabi vreče kupi jih najceneje pri tvrdki:

Mirko Mlakor

Ljubljana - Slomškova ulica št. 11

p Celokrog Delavskih zbornic. Minister za socijalno politiko je izdal odlok, ki veli, da ostanejo območja Delavskih zbornic do 31. decembra 1930 ista kot doslej. S 1. januarjem 1931 pa se bodo ozemlja posameznih Delavskih zbornic prilagodila banovinskim mejam. Do konca proračunskega leta bodo Delavske zbornice gospodarile z dvanajstinami.

p Vpokojitve. Od meseca maja do konca junija je bilo vpokojenih 66 rudarjev. V juliju jih je pa na vrsti zopet okoli 20. Če bo šlo tako naprej, bo bratovska skladnica kmalu skrahirala.

p Z oljem iz želoda bodo belili jedila ruski boljševiki, ker jim primanjkuje masla in masti. To bo izvrstna kaša v boljševičkem raju! Pri nas žro želod — prašiči.

**Zdrave in močne kri
Zdrave in močne žilve
Izvrsten tek**

Vam daje

Energina

železno kina-vino

P. n.

Laboratorij „ALGA“

Sušak.

Radi Vam priznavamo in dolžnost nam je, da smo si z Vašim preparatom „ENERGIN“ železnim kina vinom povsem opomogli. Kot razvidite v slike, smo zdaj zdravi, teka dobrega ter se popolnoma dobro počutimo.

S tem lahko najtopleje priporočimo otrokom in odraslim Vaš preparat „ENERGIN“ železno kina vino, komurkoli je potrebna krepitev krvi.

S spoštovanjem
družina Rajmond.

Za okrepitev odraslih 3—6 steklenic »ENERGINA«, 3 žlice na dan; otrok 3 steklenice »ENERGINA«, 3 male žličke na dan. Pred jedjo.

»ENERGIN« železno kina-vino v lekarnah 1 polmerska steklenica Din 40.—

3 steklenice »ENERGINA« Din 128.—
6 steklenic »ENERGINA« Din 248.— in 1 zastoj.
12 steklenic »ENERGINA« Din 492.— in 2 zastoj.

Po pošti pošilja Laboratorij »ALGA«, Sušak

Gospa. Vi veste, da ta znak

jamči za prvovrstno kvaliteto. Zato zahtevajte pri svojem trgovcu le pravo

terpentinovo milo
GAZELA

GRATIS IN FRANKO!

ZAHTEVAJTE CENIK

GRATIS IN FRANKO!

Ure za dečke od Din 44.— naprej.

H. SUTTNER - LJUBLJANA 1PREŠERNOVA ULICA 4 — POLEG FRANČISKANSKE CERKVE —
NAJVEČJA ZALOGA UR, ZLATNINE IN SREBRNINE. — LASTNA
TOVARNA UR V SVICIZapestne ure, srebrne od Din 152.— naprej.
14karat zlato od Din 296.— naprej.Srebrne vratne verižice (Collier) od
Din 20.— naprej
Zlate vratne verižice (Collier) od
Din 85.— naprej**LJUBLJANSKI
VELESEJEM**

31. avgusta - 15. septembra 1930

VELIKA GOSPODARSKA IN
KULTURNA RAZSTAVASUMARSTVO, LOVSTVO, LESNA IN-
DUSTRIJA IN OBRT
STROJI IN ORODJE ZA OB-
DELOVANJE LESA

MISIJSKA ETNOLOŠKA RAZSTAVA

POHIŠTVO. HIGIJENSKA RAZSTAVA
INDUSTRIJSKI IN OBRTNI IZ-
DELKI ITD.Ogromna razstava obsega 40.000 m² prostora
Na železnica polovična voznina. Legitimacija
Din 30.— Dobe se pri bankah, bljetarnah
tujskoprometnih ustanov, trgovskih in stro-
kovnih organizacijah ter vseh večjih postajnih
blagajnah Dravske banovine**OKOLICA ŠKOFJE LOKE IN KRANJA**

Kmetovalci, pozori!

Sporočam, da imam v zalogi vedno najboljšo suho
moko, katero Vam takoj zamenjam za pšenico,
katero pripeljete v mlin. Tako si prihranite dvojno
pot. Na zalogi imam vedno po najnižji ceni iz-
borno moko iz La suhe banaške pšenice, kakor
tudi vsakovrstna sveža krmila za živino in druge
mlinske izdelke. Postrežba točna in pozorna! -
Istotam naprodaj zaradi pomanjkanja prostora do-
bro ohranjena kočija. - Se priporoča: Josip Košir,
valjčni mlin, Škofja Loka, Kapucin. predmestje 3.PREKLIC Podpisana Burgar Franciška, po-
sestnika hči, Podreče, p. Smednik, preključem in
obzalam vse žalivke, katere sem izrekla o g.
Zrcnik Franciški, šivilji v Podrečah, ter se ji za-
hvaljujem, da je odstopila od kazenskega posto-
panja. — Kranj, 25. avg. 1930. Burgar Franciška.**Kovači! Najcenejši koks**100 kg r Pri večjem naročilu popust!
BLJVA ZA MESTNA PLINARNA.

Izdajatelj: Dr. Franc Kulovec.

1

Naznanjamo, da otvori 1. septembra t. l. tvrdka

A. ŽLENDER

Mestni trg 22 LJUBLJANA Mestni trg 22

NOVO MANUFAKTURNO TRGOVINO

ter priporoča za predstoječo sezijo v veliki izberbi in po izredno nizkih cenah:

različno moško sukno in kamgarn,
žensko volneno blago za obleke in
plašče, svilo, pliš, perilni baržun,
modni in perilni barhent, šifone in
kretone za žensko in posteljno pe-rilo znamenite tvrdke SCHROLL in
drugo belo tkanino, cefirje za moško
perilo, gradl za žimnice, posteljne
garniture in odeje, raznovrstno pod-
logo za krojače in šivilje i. t. d.**Geslo tvrdke bode: Dobro blago, mali dobiček in velik promet!****Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v „Domoljubu“!**

»SPLIT« A. D. ZA CEMENT PORTLAND, SPLIT

Salomit**ZA DOKRIVANJE
STREH
ZA OBLAGANJE
STEN
ZA ELEKTRIČNE
IZOLACIJE
CEVI ZA
KANALIZACIJE**

Generalno zastopstvo CALPEKOC TRG. INDUSTR. DRUŠTVO, Ljubljana, Masarykova 28

Urednik: Jože Košček.

Za Jugoslovansko tiskarno: Karel Čok.